Ազգ
Azg armenian daily
17 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1996 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 7 (1013)

Գլխատված քրդերի լուսանկարը ցնցում է Եվրոպան

ԼՈՆԴՈՆ, 16 ՅՈՒՆՎԱՐ. «Ցուրոպիան» թերթի վերջին համարը ցնցել է ամբողջ Եվրոպան. այնտեղ Թուրքիայում քրդերի նկատմամբ շարունակվող հալածանքների եւ ցեղասպանական քարերի մասին պատմող նյութի մեջ զետեղված են լուսանկարներ, որոնք պատկերում են թուրք բանակայինների՝ ձեռքերում գլխատված քրդերի գլուխներ... Եվրախորհրդի հասկացես սոցիալական պատգամավորների ներկայացուցիչները պատրաստվում են այդ լուսանկարներն ու Թուրքիայում մարդու իրավունքների ոտնահարման փաստերը այս շաբաթավերջին Ստրասբուրգում գումարվելիք Եվրախորհրդարանի նիստի օրակարգի նյութ դարձնել:

Ի դեպ, նույն նիստում Թուրքիային մարդու իրավունքների բռնաբարման համար մեղադրելու մեկ առիթ էլ կա. Եվրախորհրդարանի նիստում Սախարովի անվան կարծիքի ազատության մրցանակ է հանձնվելու քուրդ պատգամավոր տիկին Լեյլա Զանային, որ 15 տարվա բանտարկության է դատապարտված Թուրքիայում քրդերի մարդու իրավունքները պաշտպանելու համար: Բանտարկված պատգամավորի փոխարեն մրցանակը հանձնվելու է նրա անունից Դիարբեքիրի նախկին քաղաքապետ Մեհդի Զանային, որին թուրքական իշխանությունները ի վերջո համաձայնվել են կարճաժամկետ անձնագիր տրամադրել:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Ղարաբաղի համար «Շուշիի հարց» գոյություն չունի

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Հայաստանում ԼՂՀ լիազոր ներկայացուցիչ Ալեքսան Հարությունյանը «Ազնիվ»-ն (?) ուրակեց թուրքական «Թյուրքիե» թերթի այն հաղորդագրությունը, թե վերջին մոսկովյան բանակցությունների ժամանակ պարզվել է, որ հայերն իբր թե «դեմ չեն Շուշիից եւ Լաչինից ետ քաշվելուն»:

«Այս հաղորդագրությունը կամ թերթի թղթակցի երեւակայության արդյունքն է, կամ վկայությունը այն բանի, որ ադրբեջանական կողմը սկսել է իր ցանկությունները իրականության տեղ ընդունել», ասաց պրն Հարությունյանը:

Նրա խոսքերով, Ղարաբաղի համար Շուշիի հարց գոյություն չունի: Ինչ վերաբերում է Լաչինին, այս հարցը կարող է առաջիկայում քննարկման առարկա դառնալ: Սակայն դա կարող է տեղի ունենալ մի ամբողջ շարք այլ հարցերի, մասնավորապես, Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցի լուծումից հետո:

Պրն. Հարությունյանը նշեց, որ Մինսկի խմբի համանախագահների հովանու տակ ընթացող բանակցությունները կարեւոր դրական դեր են խաղում, հատկապես երբ նրանք տեղի են ունենում համանախագահներից մեկի մայրաքաղաքում: Դրանց շարքում են նաեւ վերջին մոսկովյան բանակցությունները, նշեց ԼՂՀ ներկայացուցիչը Հայաստանում:

ԵՐԵՎԱՆ

Ծառայությունների համար չվճարողը կփոխհատուցի ունեցվածքով

Ինչպես հայտնեց Երևանի քաղաքային խորհրդի բնակչության կենսաապահովման գծով նախագահի տեղակալ պրն Ռոբերտ Նազարյանը, իր պաշտոնակիցների հետ մշակել է ԱԺ ներկայացնելու մի նախագիծ, ըստ որի՝ այն բնակիչը, որը չի կարողանում վճարել այս կամ այն ծառայությունների դիմաց, գումարը պետք է փոխհատուցի իր ունեցվածքով:

Խորհրդային անձնագրերն ուժի մեջ են մինչեւ 1996 թ. դեկտեմբերի 31-ը

Անձնագրային եւ վիզաների վարչությունից հայտնեցին, որ խորհրդային անձնագրերը ուժի մեջ կմնան մինչեւ 1996 թ. դեկտեմբերի 31-ը: Լուրերն այն մասին, որ հին անձնագրերով չի թույլատրվում հանրապետությունից դուրս գալ, անհիմն են:

Երեւանի մետրոպոլիտենի հաջորդ կայարանը՝ «Չարբախ»

Ֆինանսավորման դեպքում 1996 թ. վերջերին Երեւանի մետրոպոլիտենի կայարանների թիվը կավելանա եւս մեկով՝ «Չարբախ» նախագծային անվանումով: Այն կգտնվի Չարբախի կահույքի տան մոտակայքում: ԱՅԱՍՏԱՆ 32

ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Պերվոմայսկ. «Վճռական գրոհը» վճռական չէր

Չեչեն գրոհայիններին հրամայված է սկսել ահաբեկչական գործողություններ Չեչնիայի եւ Դաղստանի տարածքներում

ԳԱԳԻԿ ԲՈՒՆԻԱԹՅԱՆ
[illegible] ՌԴ [illegible] Պերվոմայսկում [illegible] պատանդներին [illegible] Պերվոմայսկի [illegible] 29 պատանդներ [illegible]

[illegible] 120 մարդ: [illegible] Պերվոմայսկում [illegible]

[illegible] «Պերվոմայսկը» [illegible] գրոհայինների [illegible]

[illegible] 15-ին ժամը 22.00-ին Չեչնիայի եւ Դաղստանի տարածքներում սկսել ահաբեկչական գործողություններ: [illegible] 30 [illegible]

ՌԴ [illegible] Իրանի եւ Պակիստանի [illegible]

[illegible] ՌԴ [illegible] չեչեն գրոհայինների միջեւ:

Ուժեղ քամի Իրանում

Ըստ տեղի հեռուստատեսության հաղորդման, 9 մարդ է զոհվել Իրանում ուժգին ձնաբքի եւ ստեղծված անձրեւների հետեւանքով, որը նաեւ միլիոնավոր դոլլարների վնաս է հասցրել: Վերջին 40 տարվա ընթացքում առաջին անգամ ստեղծված նման առատ ձյունը եւ տեղատարափները 4 օրվա ընթացքում խոշոր կան վնասներ են հասցրել Իրանի 26 նահանգներից 24-ում: Հազարավոր հեկտար վարելահող է ավերվել, քարդուվել է մոտ 100 000 ծառ: ԵՏ

ՆԻԿՈՍԻԱ

Հյուսիսային Կիպրոսը չեչենների մարզակայան

ՆԻԿՈՍԻԱ, 16 ՀՈՒՆՎԱՐ. Մամուլից վերջին օրերին հրապարակված տեղեկություններ հաստատվում են հունական աղբյուրներից թուրքական իշխանությունների կարգադրությամբ չեչեն գրոհայինները ահաբեկչության եւ սաբոտաժի գործում մարզված են Հյուսիսային Կիպրոսում, թուրքական բանակի զորամասում: Այս մասին մեկ տեղեկագրություն է «Cyprus Weekly» շաբաթաթերթի խմբագիր Ջորջ [illegible], որը վկայակոչելով Կիպրոսի կառավարության [illegible], հայտնում է, որ չեչեն գրոհայինների համար որպես [illegible] մարզակայան ծառայել է Հյուսիսային Կիպրոսում գտնվող «Մեսա իը» [illegible] տարածքը: Բացի այդ, չեչեն գրոհայինները Թուրքիայից [illegible] Հյուսիսային Կիպրոս են տարվում 5-10 հոգանոց խմբերով եւ նրանց թուրքական անձնագրեր են տրվում: Կիպրոսում չեչենների մարզումների համար [illegible] եւ նրանց չի թույլատրվում [illegible] Այս տեղեկությունները առաջինը [illegible] է Հունաստանում [illegible] «Մեգա» հեռուստաընկերության [illegible]

Մարդու իրավունքներ. Եվրախորհուրդը քննադատում է Ռուսաստանի զեկույցը

ՄՈՍԿՎԱ, 16 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ, AFP. Եվրախորհրդի անդամները [illegible] մարդկային իրավունքի մասին Ռուսաստանի զեկույցը: Նրանք [illegible] են հայտնել այն, որ Ռուսաստանը չի գոհացնում մարդկային իրավունքի այն կանոնները, որոնք հաստատվել են Եվրոպայի խորհրդի կողմից, եւ հանդես են եկել համաձայնության [illegible] մի շարք բարեփոխումներ մինչեւ այն պահը, երբ երկիրը կկարողանա անդամակցել այդ կազմակերպությանը: Ռուսաստանը խախտել է մարդու իրավունքները Չեչնիայում, որտեղ զորքերը ավելի քան մեկ տարի է պատերազմական գործողություններ են իրականացնում, ինչպես նաեւ երկրի բանտերում ու բանակում, հայտարարել են Եվրոպայի խորհրդի [illegible] հանձնաժողովի անդամները: Նրանք կոչ են արել շտապ կատարել բարեփոխումներ [illegible], վերացնել մահապատիժը եւ բանտային համակարգը ՆԳ նախարարությունից հանձնել Արդարադատության նախարարությանը: Նրանք նշել են Ռուսաստանի [illegible] Խորհուրդը, որի անդամ են 38 երկրներ, Ռուսաստանին իր կազմում ընդգրկելու մասին որոշում է ընդունելու հունվարի 25-ին Ստրասբուրգում: Այդ որոշման ընդունումը հետաձգվել էր անցյալ տարի Չեչնիայում ռազմական ներխուժման հետեւանքով:

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վերջին 5 տարիներին Հայաստանը լքել է 700 հազար մարդ

Նախնական մարդահամարը կանցկացվի 96 թ. աշնանը

Անկախացումից հետո Հայաստանում առաջին անգամ 1999 թ. կանցկացվի մարդահամար, որի նախապատրաստական աշխատանքներն սկսվելու են ընթացիկ տարվանից: ՄԱԿ-ի Հայաստանի գրասենյակի զարգացման ծրագրի պատվիրած հետազոտությունը, որն անցկացրել են ՀՀ [illegible] նախարարության [illegible] հետազոտությունների ինստիտուտի մասնագետները, Հայաստանի բնակչության 91-95 թթ. արտագաղթի [illegible] նպատակ էր հետապնդում: Հետազոտության արդյունքներով 5 տարվա ընթացքում Հայաստանը լքել է 700 հազար մարդ, ընդ որում 300 հազարը [illegible]: [illegible] 93 թ., հասցել է 240 հազար մարդ, 95 թ. վերջին այդ թիվը կրճատվել է 4 անգամ:

2868 ընտանիքի շրջանակում անցկացվել է նաեւ [illegible] ընտրանքային հետազոտություն, որի նպատակն էր [illegible], թե [illegible] 96 թ. սկզբին 3755 հազար մշտական բնակիչներից որ մասն է գտնվում երկրի սահմաններից դուրս, [illegible] Տես # էջ 2

digitised by A.R.A.R.@

ՄԱՄՈՒԼԻ ԱՍՈՒԼԻՍ

Հայ-վրացական հանձնաժողովը կգործի Երեւանում եւ Թբիլիսիում

Չեչենական ահաբեկչությունն անընդունելի է, ասում է Զուրաբ Ժվանիան

Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Զուրաբ Ժվանիայի՝ Հայաստան կատարած եռօրյա պաշտոնական այցի արդյունքում պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել ստեղծել հայ-վրացական պատգամավորական հանձնաժողով: Այդ մասին հայտարարեցին երեկ կայացած մամուլի ասուլիսում ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը եւ Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Զուրաբ Ժվանիան: Հանձնաժողովի կազմում կընդգրկվեն տասից ավելի հայ եւ վրացի պատգամավորներ, որոնք երկուստեք հետաքրքրություն ներկայացնող հարցերը կքննարկեն աշխատանքային պայմաններում:

Եւ Թբիլիսիում, եւ Երեւանում, խորհրդարանների նախագահների ասելով, արդեն իսկ ձեւավորման ընթացքում են Վրաստանի եւ Հայաստանի հարաբերությունների հարցերով զբաղվող պատգամավորական խմբերը: Նրանց աշխատանքի սկզբնական ուղղությունը կվերաբերի օրենսդրական աշխատանքի ասպարեզում կատարված փորձի փոխանակմանը:

Այցի ընթացքում Զուրաբ Ժվանիան հանդիպումներ է ունեցել նաեւ ՀՀ նախագահի, վարչապետի, ԱԺ պատգամավորական խմբակցությունների ղեկավարների հետ: Երկու կողմերն էլ կարեւորելով հայ-վրացական հարաբերությունների զարգացումը, շեշտը դրեցին եղած ավանդույթների խորացման եւ ամրապնդման վրա: Բաբկեն Արարքցյանը հիշատակեց 1994 թ. Էդուարդ Շեւարդնաձեի Հայաստան կատարած այցը, որի ընթացքում ստորագրվեց նաեւ երկրների խորհրդարանների համագործակցության մասին համաձայնագիրը: Մյուս կողմից, Հայաստանի ԱԺ նախագահը հույս հայտնեց, որ Վրաստանում վերահաստատված կայունությունն ու խաղաղությունը կնպաստեն հայ-վրացական եղբայրական հարաբերությունների զարգացմանը: Զուրաբ Ժվանիան անդրադառնալով բանակցությունների ընթացքին, նշեց, որ բոլոր հարցերը քննարկվել են լիակատար խորությամբ եւ երկկողմ հասկացողությամբ: Նրա ասելով, երեւանյան բանակցությունները մեկ անգամ եւս ցույց տվեցին, որ հայ-վրացական փոխհարաբերություններում լուրջ խնդիրներ չկան: Խոսելով «աբխազական» երկաթուղու վերաբացման մասին, Զուրաբ Ժվանիան նշեց, որ դա լուրջ խնդիր է եւ մեծ նշանակություն ունի Վրաստանի եւ Հայաստանի տնտեսությունների զարգացման համար: Նրա կարծիքով, այդ տարանցիկ ճանապարհի բացումը հնարավոր կլինի միայն աբխազական հարցի լուծման դեպքում, նախնառաջ փախստականների վերադարձից եւ նրանց անվտանգության ապահովումից հետո: Հունվարի 19-ին Մոսկվայում կայանալիք ԱՊՀ գագաթաժողովում Վրաստանը բարձրացնելու է խաղաղապահ ուժերի, մանդատի ընդլայնման հարցը: Այս հարցում, նրա ասելով, Հայաստանի ղեկավարությունը ցույց է տվել լիակատար հասկացողություն:

Վրաստանի խորհրդարանի նախագահը անդրադարձավ նաեւ չեչենական ահաբեկչությանը, նշելով, որ մեր պայթյունավտանգ տարածաշրջանում բոլոր ուժերը պետք է համախմբել ընդդեմ ամեն տեսակի ահաբեկչության: Իր հերթին Բաբկեն Արարքցյանը նշեց, որ անընդունելի է խաղաղ բնակչության ներքաշումը նման ահաբեկչական գործողությունների մեջ: Այնուհետեւ նշելով, որ Ռուսաստանի Պետդումայի ընտրությունները անցել են դեմոկրատական պայմաններում, երկու երկրների խորհրդարանների նախագահները ընդգծեցին, որ Ռուսաստանի հետ հարաբերությունները կզարգանան իրենց բնական հունով եւ կշարունակվի համագործակցությունը նորընտիր Պետդումայի հետ:

ՏԻԳՐԱՆ ԱՎԱՏՐՅԱՆ

«Վրաստան» թերթի 75-ամյակը կնշվի բարձր մակարդակով

Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն հրամանագիր է ստորագրել, որի համաձայն Թբիլիսիում լույս տեսնող «Վրաստան» թերթի 75-ամյակը կնշվի պետական ամենաբարձր մակարդակով: Ինչպես «Ազգի» թղթակցին հայտնեց «Վրաստան» թերթի խմբագիր Վան Բայբուրդյանը, նախագահի հրամանագրով ստեղծվելու է հատուկ կառավարական հանձնաժողով, պետնախարար Նիկոլայ Լեկիշվիլու գլխավորությամբ: Նախատեսվում է 1996-ի մայիսի 3-ին Թբիլիսիի պետական ակադեմիական թատրոնում անցկացնել հոբելյանական միջոցառում: Հրամանագրի 3-րդ կետով նախատեսվում է այդ երեկոյին հրավիրել նաեւ Հայաստանի եւ սփյուռքի ներկայացուցիչների: Վան Բայբուրդյանի ասելով, արդեն նախատեսվում է հրավիրել Լուիզ Սիմոն Մանուկյանին, Հրայր Հովնանյանին, Վաչե Մանուկյանին, սփյուռքի ճանաչված այլ գործիչների, թերթերի խմբագիրների:

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վերջին 5 տարիներին Հայաստանը լքել է յոթ հարյուր հազար մարդ

Նախնական մարդահամարը կանցկացվի 96 թ. աշնանը

Սկիզբը էջ 1

Հայաստանը լքողները հիմնականում քաղաքաբնակներ են 75 տոկոս, մեծ մասամբ 18-35 տարեկան տղամարդիկ (66 տոկոս), այն դեպքում, երբ Հայաստանի քաղաքային բնակչության բաժինը մոտավորապես 70 տոկոս է: Հետազոտությամբ պարզվել է նաեւ, որ արտագաղթողների մոտ կեսն ունեն բարձրագույն կամ մասնագիտական կրթություն: Առավել ինտենսիվ էմիգրացիա է դիտվել հումանիտար, բնական եւ տեխնիկական կրթություն ունեցողների շրջանում: Նշված հինգ տարիների ընթացքում Հայաստանը լքել է թվարկված մասնագետների մոտ 1/3-ը: Դիտարկումները ցույց են տվել, որ արտագաղթում են բնակչության միջին ապահովվածության շերտերը: Չքավորները եւ հարուստները պասիվ են արտագաղթի հարցում: Առաջինները այն պատճառով, որ հնարավորություն չունեն, երկրորդ շերտը՝ ցանկություն չունի:

Հայաստանից հեռացողների 66 տոկ. մեծամասնությունը վերահաստատվում է Ռուսաստանում եւ միայն 15 տոկոսն է մեկնում հեռավոր արտասահման: Արտագաղթի պատճառներ են համարվել աշխատանքի բացակայությունը, եկամուտների ցածր տոկոսը, աշխարհաքաղաքական անկայուն իրավիճակը տարածաշրջանում, ինչպես նաեւ կյանքի ոչ նորմալ կենցաղային պայմանները:

Ըստ փորձագետների կարծիքով, բնակչության արտագաղթի ակտիվությունը Հայաստանում երկար ժամանակ կպահպանվի, որպես նրան բնորոշ եւ սովորական երեւույթ: Փորձագետների մեկ այլ խումբ այն տեսակետն է հայտնել, որ մինչեւ տարածաշրջանում կյանքի սոցիալ-տնտեսական պայմանների լրիվ կայունացումը (15-20 տարի հետո) Հայաստանից բնակչության միջին տարեկան հոսքը կկազմի մոտավորապես 50 հազար մարդ: Նրանց կանխատեսումներով, բնակչության արտագաղթի վրա մոտակա տարիներին զգալի ազդեցություն կունենա գյուղացիական աշխատուժի ուռուցիկ մասի դուրս մղումը:

ՄԱԿ-ի Հայաստանի զարգացման ծրագրերի օգնական Աղասի Եսայանը հայտնեց, որ 96 թ. աշնանը հանրապետությունում կանցկացվի նախնական մարդահամար, որն ամենից առաջ նպատակ ունի հայտնաբերել երկքաղաքացիությունը ընդունած անձանց:

Ա. Պ.

«Ազգ» թերթի խմբագրությունը եւ տնօրենությունը ցավակցում են թերթի աշխատակից Գեղամ Միրոյանին իր սիրելի տատիկի՝ Վերոնիկա Քեչեջյանի մահվան կապակցությամբ:

ԹՈՒՐՔԻԱ

Օդանավի վթարից մահացավ Օնո Թունչը

Թուրքական պոպ երաժշտության հայազգի հիմնադիրը

«Ժամանակ» թերթը տեղեկացնում է, որ կիրակի օրը Բուրսայից Ստամբուլ վերադարձին օդանավի վթարի հետեւանքով մահացել է թուրքական ժամանակակից թեթեւ երաժշտության (պոպ) հիմնադիրներից Օնո Թունչը, ինչպես նաեւ նրա մենեջեր Յասան Կանըրկը: Օնոն ինքնաթիռը վարձել էր «Բոնեյր» ընկերությունից եւ ինքն էլ վարում էր այն վթարի պահին: Նրանց դիակները գտել են միայն երկուշաբթի օրը, Արմուտլու գավառակի Սելիմիյե գյուղի մոտակայքում, ձյան մեջ թաղված, եւ տարվել են Ստամբուլ, որտեղ Օնոյի երկրպագուները սգո հանդեսով են դիմավորել սիրված երաժշտի դագաղը: Թուրքական բոլոր թերթերը, ռադիոկայանները ու հեռուստակայանները խոր ցավով են արձագանքել: Հանրապետության նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը, վարչապետ Թանսու Չիլլերը եւ ԱՆԱՓ-ի կուսակցապետ Մեսութ Յըլմազը ցավակցական խոսքեր են հրապարակել, գովաբանել նրա նպաստը թուրքական երաժշտությանը: Show TV մասնավոր հեռուստակայանն է միայն նշել, որ 49 ամյա Օնոն ծագումով հայ էր:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ձմեռային պայմաններում իրանական հեղուկ գազի շարասյուները Հայաստան կժամանեն որոշակի ուշացումով

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունվարի առաջին կեսին սպասվող իրանական հեղուկ գազի հերթական խմբաքանակը Հայաստան մուտք կգործի որոշակի ուշացումով՝ ձմռան պայմաններում ճանապարհների անցանելիության դժվարացման պատճառով: Տեղեկացնելով այս, «Հայգազ» արտադրական միավորման դուստր ձեռնարկությունից նշեցին, որ սպասվող գազը դեռեւս Իրանի տարածքից դուրս չի եկել:

«Լրագիր» թերթը ունի երկվորյակ

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունվարի 16-ին, երկարատեւ ընդմիջումից հետո լույս տեսավ «Լրագիր» օրաթերթը միանգամից երկու տարբերակով՝ «Լրագիր» եւ «Լրագիր օր» անվանումներով: Ինչպես հայտնի է, «Լրագրի» հրատարակությունն ընդհատվել էր թերթի հիմնադիր «Մերկուրի» ՍՊԸ-ին պատկանող համակարգիչների առգրավումից հետո: Ձեռնարկության հետ կապված բարդությունների հետեւանքով օրաթերթի տնօրինությունը արդարադատության նախարարությունում գրանցվեց որպես նոր թերթ՝ «Լրագիր օր» անվանմամբ: Իսկ «Մերկուրին» շարունակում է հովանավորել «Լրագրին»: «Լրագիր օրի» առաջին համարի խմբագրականում նշված է, որ նախկին «Լրագրի» աշխատակազմը ամբողջովին տեղափոխվել է «Լրագիր օր», «նույնն է թերթի զրուցակիցը, մտահոգությունն ու ընտրած ուղին», գրում է թերթը: Իր արտաքին տեսքով «Լրագիր օրից» գրեթե չտարբերվող «Լրագիրը» եւս իր խմբագրականում հավաստիացնում է, որ թերթը մնացել է նախկին «Լրագրի» ավանդույթների շարունակողը:

Տարվա կինը եւ կանանց կազմակերպությունը Հայաստանում ըստ «Դիտակի» տվյալների

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Դիտակ» հասարակական կարծիքի ու ուսումնասիրության ծառայության տվյալներով, 550 երեւանցի բնակիչների հարցման արդյունքներով 1995թ. Տարվա կին են ճանաչվել ԱԺ հանձնաժողովի նախագահ Հրանուշ Հակոբյանը, ԵՊՀ սոցիոլոգիայի ամբիոնի վարիչ Լյուդմիլա Հարությունյանը եւ ԱԺ պատգամավոր Ջեմմա Անանյանը: Ամենաազդեցիկ կանանց կազմակերպություն է ճանաչվել նորաստեղծ «Շամիրամ» հասարակական քաղաքական կազմակերպությունը, որն Ազգային ժողովում ներկայացված է 8 պատգամավորներով:

«ԴՐՈ» ԴԱՏ

Ութ փաքեք հերոին եւ 5 ատրճանակ՝ Նար-Դոսի 4/75 խուզարկության ժամանակ

«Դրո» գործի երեկվա նիստում տեղեկացվեց, որ դատական ատենակալ Լեւոն Ղազարյանը նշանակվել է Աշոցքի շրջանային ժողովրդական դատավոր: Ներկայացվեց նոր ատենակալը՝ Անահիտ Ավետիսյանը, որին դատավարության մասնակիցները չառարկեցին: Երկօրյա դադարից հետո, նախնական պայմանավորվածությամբ, երեկվա նիստում պետք է հարցաքննեին համակարգային մյուս մասնագետին, սակայն նա կրկին չներկայացավ:

Օրն անօգուտ չկորցնելու համար նախագահողը մասնակից կողմերին առաջարկեց անդրադառնալ դատավարության ընթացքում ծագած ճշգրտման կարոտ հարցերին: Առաջին միջնորդությունը ներկայացրեց պետական մեղադրողը՝ պահանջելով հարցաքննության հրավիրել Նար-Դոսի 4/75 բնակարանում խուզարկություն կատարած մասնակիցներին: Միջնորդության շարունակությունը վերաբերում էր դատաքննական փորձաքննությանը՝ հայտնաբերված պարկուճների ու գնդակների թվաքանակի անհամապատասխանությունը ճշգրտելու նպատակով:

Փաստաբանները հիմնականում դեմ էին դատախազի միջնորդության առաջին մասին: Նրանց կարծիքով՝ Նար-Դոսի 4/75-ի խուզարկության վերաբերյալ արձանագրություններ կան կազմված: Բացի այդ, փորձը ցույց է տվել, որ հետաքննության ժամանակ թույլ տված վրիպումները քննիչները փորձում են ուղղել նման դեպքերում: Նար-Դոսի բնակարանի առաջին խուզարկությանն առաջարկվեց անդրադառնալ տեսաժապավենը դիտելուց հետո:

Դատական կոլեգիան միջնորդությունը մասամբ բավարարեց, որոշվեց հարցաքննության հրավիրել Նար-Դոսի 4/75 բնակարանում երկրորդ խուզարկության մասնակիցներին, մասնատված գնդակների պարկուճադարանի հետ համեմատելու հարցը ճշտելու նպատակով հարցաքննության կանչել փորձագետ Ակոպովին, իսկ Ա. Ներսիսյանի սպանության վայրից հայտնաբերված գնդակների քանակը ճշտելու նպատակով հրավիրել Շահումյանի շրջանային դատախազության քննիչ Կարեն Խաչատրյանին: Նար-Դոսի 4/75 բնակարանի առաջին խուզարկությանը որոշվեց անդրադառնալ 94 թ. դեկտեմբերի 3-ին այնտեղ կատարված խուզարկության տեսագրությունը դիտելուց հետո:

Այնուհետեւ ցուցադրվեց տեսագրությունը, որը երկարատեւ ու մանրամասն նորեն ներկայացնում էր նշված բնակարանում գտնվող ծածկոցից ութ փաքեք հերոինի, 5 ատրճանակների եւ 2 ռադիոհաղորդիչների հայտնաբերումը: Ցուցադրումից հետո ամբաստանյալ Արծրունին հայտարարեց, որ տեսաժապավենը բնօրինակը չէ, իսկ նրա պաշտպանը խոստացավ տեսագրության վերաբերյալ հայտարարությամբ հանդես գալ այսօր:

Ա. Պ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 5 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
[illegible]
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ՏԵՂԱԿԱՆ

Քառանձավային հաշվարկ, քառանձավային քարեր

Կամ շուկայական հարաբերությունները ծուռ հայելիների թագավորությունում

Անցումային ժամանակաշրջան կոչվածի անցումը մասնագետ դառնում, ազատության թասն է նետել մարդկային արժեքների ծայրագույն դրսեւորումներ նաեւ մեկ անգամ ընդգծելով կենդանական բնազդի անսահմանափակ էությունը: Սակայն Հայաստանի ռեսուրսային այդ առումով կարծես չի համբերում ունեն համեմատություն, ինչպես եւ քառանձավանը պայմանավորված է այն վիճակով, որում հայտնվել է հանրապետության բնակչությունը: Խոսենք փաստերով, ու թեեւ թվային գնահատականները ինչ կնվազեցնեն նյութի լրջությունը, սակայն ընդհանուր համատեքստից դուրս չբերելու պայմանով գուցե եւ կհարստացնեն միտքը: Բացի այդ լրջությունը չէ, որ այսօր բնորոշ է. այդ սովից չստեղծելու կամ գրչից չառացնելու համար: Օ՜, մեր խեղճ նախարարներ, ինչպե՞ս եք կարողանում ընդամենը հինգ-վեց հազար դրամ աշխատավարձով վառ պահել ձեր օջախների կրակը: Ընդունենք կարեկցանքս եւ միայն, քանզի երբ հիշում գումարի կողքին ստացվողներ սույն ժամանակագրությունից կոչվող էլեկտրաէներգիան 4000 դրամը, խոսք հետո ուղեկորված չգիտես ինչով նաեւ բնակարանային վարձին պայմանները, որոնցում հայտնվել է նախկին ժողովուրդը, ստիպում են վերադառնալ պարեն դար, հիշել ժամանակներին եւ դեռ վայրի ընկերին: «Անարխիան» բավականին լուրջ տեսություն է գործնական մակարդակին իջնելու համար: «Քաոսը» չափազանց բնագիտական հասկացություն է եւ այսօր գուցե հարկ է մտածել տվյալ հաստատակարգի նոր անվանման հարցի շուրջ:

«Homo Armenicus»... թուս երեւույթին հետազոտում հենց այսրոփի մարդաբանական որակ կստանա այն հայ առանձնյակը, որը քաղաքակիրթ Միկրոնեզիայի ամենահարգված աբորիգենին կարող է ուսուցանել «հնուց ձեռքեր» դասընթացը: Պալեոլիտի երախը ենտվածներից դուխանցել արդի վճարունակությամբ, ահա գեղագիտական կատեգորիաներից այն «այլանդակը», ինչի շուրջ մտորել եւ արժանացել են ճանաչման շատ ու շատ փիլիսոփաներ: Սակայն մենք փիլիսոփաներ չենք ու ընդհանրապես հարկ է վերջնականապես դադարել մեր մարդկային պատկանելության հարցը: Շառաղանքի նման անզգամությունելու խնդիր: Մի խոսքով...

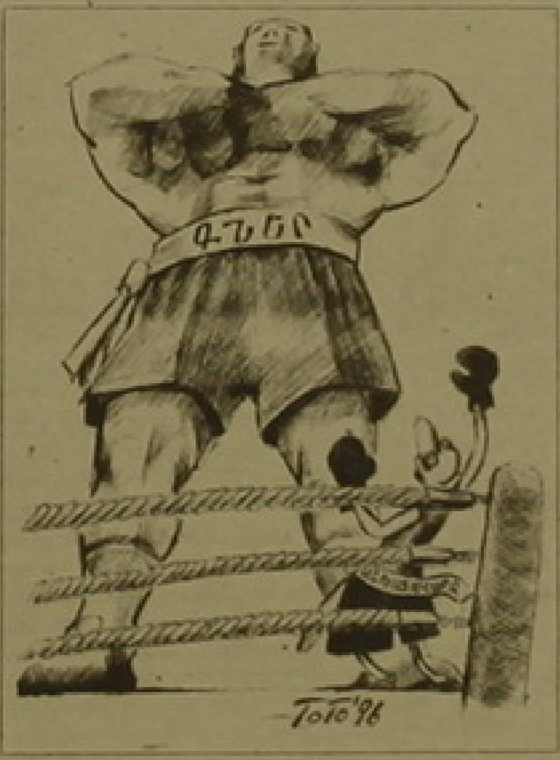

Ամենահամեստ հաշվարկների դառը վկայությամբ, ներկայումս միջին կազմ ունեցող ընտանիքի ամսական շուրջ 9000 դրամ ծախսը միայն հացի խնդիր վեմի, այլեւայլ ծառայությունների այդ թվում տրանսպորտային փոխադրումների փայլը ու այսպես շարունակ, ապա ամսական առնվազն 15000 դրամ է հարկավոր, ճիշտ է, ինչի համար, չգիտեմ: Ինչ վերաբերում է սնվելուն, տաքանալուն, հիվանդանալուն, ծննդյան, մեռնելուն... ապա կենդանածին նման խնդիրները այսօր արգելված են ինչպես արգելված է մարդ կայանալու անհամեստ ցանկությունը: Կեցցե դատարկությունը, գողությունը, կաշառակերությունը, պատուազիտական կենսակերպի այլ դրսեւորումները, քանի որ նրանց կրողները դարերի վկայությամբ, կենսաբանական տեսանկյունից ամենից առաջադեմ տեսակի ներկայացուցիչներն են: Նրանք չեն մեռնում: Ուրեմն բոլորը դեպի շուկա, հայրենակիցներ, ցոփության բուռան դեռ գործում է, իսկ այնտեղ կա հոսանք եւ հաց:

Հ. Գ. Տվյալ դեպքում ելնել ձոռա նանք Նիցշեին կամ Զրադաշտին, Ֆիցջերալդին կամ Տյուտչեւին, չիհենք Կոնֆուցիոսին:

Ա. Դ.

Հրազդանի անտառտնտեսությունը եւ նրա հիմնահարցերը

Ավելի քան 20000 հա տարածք է զբաղեցնում Հրազդանի անտառտնտեսությունը, որից 15000 հա անտառներ, մնացածը արոտավայրեր եւ խոտհարքներ են: Անտառները հիմնականում կազմավորվում են բնական վերաճով, խտությունը հասնում է 0,5-ից 1-ի: Անտառները հարուստ են արժեքավոր ծառատեսակներով՝ կաղնի, լորենի, բոխի, ուռենի եւ այլն: Տարածված են նաեւ թխկի եւ արոսենի ծառատեսակները: Տնտեսությունն ունի նաեւ տնկարան: Ապօրինի ծառահատումները մեծ վնաս հասցրին հատկապես 1993-1994 թթ.: Առավել տուժեցին կաղնիները:

1994-ից կանխարգելիչ միջոցառումները լայն թափ ստացան: Այսօր ապօրինի ծառահատումները հասել են նվազագույնի: Այս տարի եւս զգալիորեն ուժեղացվել են պայքարի միջոցառումները: Սահմանվել է շուրջօրյա հերթապահություն, ՆԳ-ի աշխատակիցների հետ համատեղ անց են կացվում ստուգայցեր: Անտառտնտեսությունն ունի 5 անտառտնտեսություն (Արզական, Մեղրաձոր, Ծաղկաձոր, Ալափարս եւ Քաղսի), եւ 32 պահաբաժին: Յուրաքանչյուր անտառտնտեսին ընկնում է միջինը 4000 հա տարածք: Շրջանի մի քանի գյուղեր ապահովված են գազով: Զգալիորեն լավացել է էլեկտրաէներգիայի մատակարարումը, որը եւս նպաստում է անտառի պահպանմանը: Անտառախախտների նկատմամբ կիրառվում են մի քանի միջոցառումներ, նրանք ենթարկվում են տուգանքի, իսկ վառելափայտը բռնագրավվում է: Ընթացիկ տարում հարուցվել են քրեական բազմաթիվ գործեր: Ուժեղացվել է նաեւ պայքարը որսագողության դեմ: Այս տարի դրությամբ եւս հարուցվել է մի քանի քրեական գործ, իսկ զենքը բռնագրավվել: Ապօրինի ծառահատումները նպաստեցին տարածքից կենդանիների հեռացմանը: Սակայն, ինչպես ասացին անտառտնտեսության մասնագետները, վերջին շրջանում զգալիորեն ավելացել է վայրի կենդանիների՝ խոզերի, արջերի քանակը: Հրազդանի ջրերը հարուստ են այնպիսի հազվագյուտ ձկներով, ինչպիսիք են կարմրախայտը, բախտակը եւ այլն: Ուշադրություն է դարձվում նաեւ ձկնագողությանը: 1995 թվականին լայն թափ ստացան անտառվերականգնման աշխատանքները: Այս աշխատանքը կապված է մեծ ծախսերի հետ: Այս տարի առաջին անգամ Արզականի անտառտնտեսությունում տնկվել են հաճարենու 5000 տնկիներ: Ապօրինի անտառահատված տարածքներում նախապատրաստական աշխատանքներ են կատարվում 1996 թվականի գարնանային տնկումների համար: Մինչեւ տարեվերջ կմթերվի 6500 խմ վառելափայտ, որպես շինանյութ օգտագործվելու է 100 խմ: Տնտեսության կոլեկտիվը նպատակադրվել է օգտագործել Հրազդանի տնկարանի ամբողջ կարողությունը: Ներկայումս 20 հա-ից միայն 7-ն է օգտագործվում: Միջոցառումների ծրագիրը ֆինանսավորման կարիք ունի: Տնտեսությունը ապահովված չէ համապատասխան տեխնիկայով, մեքենաներով, արտահագուստի պակաս է զգացվում: Պահակախումբը ապահովված չէ զենքով: Կա նաեւ ռադիոկապի վերականգնման եւ ընդլայնման կարիք: Իրականացվում է «Ձմեռ» ծրագիրը, անց է կացվում վառելափայտի անհրաժեշտ վաճառք: Շատ տեղի պատասխանատուների, սանիտարական եւ խնամքի հատումներից գոյացած թափոնը անվճար տրվում է կարիքավորներին:

ՆԵԼԼԻ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՇՐՋԱՆՆԵՐ

Գորիս. Թերթը մնում է թանկ հաճույք

1996-ին Գորիսում թերթերի բաժանորդագրության պատկերը քիչ է տարբերվում 1995-ից: Բաժանորդները հիմնականում պետական հիմնարկ ձեռնարկություններն են. անհատ մարդկանց մատների վրա կարելի է հաշվել: Թերթերից 1996-ի համար ամենից շատ բաժանորդագրվել են «ՀՀ»՝ 100 օրինակ (1995-ին՝ 84), «Ազգ»՝ 33, (1995-ին՝ 34), «Հայք»՝ 14 (1995-ին՝ 16), «Դրոշակ»՝ 34 (1995-ին՝ 16), «Մարզական Հայաստան»՝ 26 (1995-ին՝ 30), «АиФ»՝ 25 օրինակ (1995-ին՝ 28): Մյուս թերթերի բաժանորդների թիվը չի անցնում մեկ տասնյակից: Հատավաճառի համար նույնպես քիչ թերթեր են ստացվում քաղաքի միակ կրպակում՝ օրինակ, վաճառքի է հանվում 4 օրինակ «Առավոտ», բայց Գորիսում մամուլի տարածման պատասխանատու Արտեն Աւետիսյանը պնդում է, որ կարող են 20-30 օրինակ «Ազգ» վաճառել: 1996-ին քչացել է նաեւ տեղական «Զանգեզուր» թերթի ընթերցողների թիվը՝ 1105 (1995-ին եղել է 1200): Կենտրոնական թերթերի բաժանորդագրության վիճակը անմխիթար է գյուղական բնակավայրերում: Գորիսի 2 տասնյակից ավելի գյուղերում 1996-ի համար բաժանորդագրվել են 3 օրինակ «ՀՀ» եւ 2 օրինակ «Ազգ»:

ԻՆՖՈԿՈՄ-ը Գորիսում

1996-ի հունվարի 9-ից Գորիսում իր գործունեությունն է ծավալել «ԻՆՖՈԿՈՄ Գորիս» ձեռնարկությունը, որը հանդիսանում է ELEDIT կորպորացիայի պաշտոնական ներկայացուցիչ, ինֆորմացիայի հաղորդման հայկական ազգային ցանցի գլխավոր օպերատոր «ԻՆՖՈԿՈՄ» բաժնետիրական ընկերության դուստր ձեռնարկություն: Այն առաջարկում է IBM համատեղելի համակարգիչների միջոցով անդամակցել ինֆորմացիայի հաղորդման ազգային ցանցի համաշխարհային ցանցեր ելքի՝ էլեկտրոնային փոստ, տելեֆաքս, տելետայպ, ձեռագիր հաղորդելու հնարավորությամբ: Հանգույցը միաժամանակ ITN, Իսկրա-2 հեռախոսային կապի միջոցով խոսակցությունների եւ ֆաքսի ծառայություն է առաջարկում 229 պետությունների, արտերկրների 2000, ԱՊՀ-ի 450 եւ Հայաստանի 50 քաղաքների ու շրջանների հետ: Հանգույցը առայժմ միակն է Զանգեզուրում:

ՍԵՐԳԵՅ ՏԱԹԵՎՈՍՅԱՆ
Գորիս

Վանաձոր. Լույսի տոնը կշարունակվի եւս մեկ շաբաթ

Երեկ Վանաձոր էին այցելել ՀՀ էներգետիկայի փոխնախարար Յու. Մինասյանը, փոխնախարար եւ Հայէներգոյի տնօրենի պաշտոնակատար Ս. Ասլանյանը: Նրանք ծանոթացան Վանաձորին շուրջօրյա էլեկտրաէներգիա մատակարարելու արդյունքներին, հրավիրվեց խորհրդակցություն քաղխորհրդի նախագահ Հ. Մատինյանի մոտ: Փոխնախարարները առաջարկեցին անցնել սովորական գրաֆիկի՝ նկատի ունենալով բնակչության կողմից վարձավճարների գանձման անբավարար մակարդակը: Նշվեց, որ վճարումները կատարում է քաղաքի մոտ 6 ընտանիքից մեկը: Չնայած դրան, նախկինի համեմատ մեծ է վճարողների թիվը: Քաղաքային իշխանությունների միջնորդությամբ Վանաձորը եւս մեկ շաբաթ շուրջօրյա էլեկտրամատակարարում կունենա, իսկ այն թաղամասերը, որոնց բնակիչները հրաժարվում են վարձավճար մուծելուց, կհոսանքազրկվեն: Կտեսնենք եւս մեկ շաբաթ:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

ՀԴԿ-ԳԻԱՐՔՄ-ի քաղաքական համագործակցության հիմքերը

Հայաստանի Դեմոկրատական կուսակցության կենտրոնական գրասենյակում հունվարի 15-ին տեղի ունեցավ ՀԴԿ-ի եւ Գիտաարդյունաբերական ու քաղաքացիական միության (ԳԻԱՐՔՄ-ի) ղեկավար մարմինների աշխատանքային հանդիպումը: Հանգամանորեն քննարկվեց եւ ընդունվեց երկու փաստաթուղթ՝ երկու կազմակերպությունների առաջիկա քաղաքական համագործակցության կանոնակարգը եւ այն հիմնական սկզբունքները, որոնց շուրջ կայանալու է այդ համագործակցությունը:

Ընդունված փաստաթղթերից առաջինը նախատեսում է նաեւ այն կարգը, որով պիտի իրականացվի համագործակցության մեջ նոր անդամների ընդունումը, եթե, ինչպես հույս ունեն երկու քաղաքական կազմակերպությունների ղեկավարները, առաջիկայում նրանց հաջողվի ստեղծել սոցիալ-դեմոկրատական գաղափարների շուրջ համախմբված ուժերի ընդհանուր դաշտ: Երկրորդ փաստաթղթով նախատեսվում է, որ համագործակցության անդամները իրենց առջեւ նպատակ են դնում իրականացնել ժողովրդավարական, սոցիալական, իրավական պետության արմատավորումը, նախագահական ազատ եւ արդար ընտրությունների անցկացման ապահովումը եւ այլն:

«Ազգի» թղթակցի այն հարցին, թե երկու քաղաքական կազմակերպությունների «երկխոսության» հետագա խորացումը որքանո՞վ է պայմանավորված գալիք նախագահական ընտրություններում մեկ միասնական թեկնածու ներկայացնելու ձգտումով, ՀԴԿ նախագահ Արամ Սարգսյանը ու ԳԻԱՐՔՄ-ի ղեկավարության անդամ Սուրեն Զոլյանը պատասխանեցին, թե «այդ մասին խոսելը դեռեւս վաղաժամ է», քանի որ միայն իրենց առաջիկա համագումարները կորոշեն, թե իրենցից յուրաքանչյուրը ի՞նչ կարգով է մասնակցելու ընտրություններին՝ սեփական թեկնածո՞ւ, միասնակա՞ն թեկնածուով, պաշտպանելու է մի երրո՞րդ թեկնածուի, թե՞ ընդհանրապես չի մասնակցելու այդ ընտրություններին: «Այս տարբերակներից որեւէ մեկը մեր կողմից չի բացառվում, ասաց Արամ Սարգսյանը, սակայն վերջնականապես կողմնորոշվելու ժամանակը առայժմ դեռ չի հասել»:

ՌՈՒԶԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ՀՈԳՍԵՐ

Ղոչա՞ղ ես, կտրոնդ իրացրու առաջին օրը...

1995 թ. դեկտեմբերի վերջերին 5 ամիս ուշացումով վերջապես սկսվեցին իրացվել կարագի կտրոնները: Արաբկիր շրջանի եւ թաղամասի մարդիկ հիացմունքով եւ հարգանքով են խոսում Ալբերտ Երիցյանի ղեկավարությամբ աշխատող 501 խանութի մասին, որտեղ կարգ ու կանոն կա, առեւտրի նոր տեսականի, աշխույժ առեւտուր է կատարվում, առ այսօր ազատ դրված է կտրոնով կարագը: Ինչո՞վ բացատրել, որ նույն Վ. Փափազյան փողոցում գտնվող 479 խանութում դեռեւս մինչեւ նոր տարին վերջացել էր կարագը, եւ այժմ այդ խանութից օգտվող քաղաքացիները հույսները կորցրել են... եւ նախանձով են նայում մոտակա 501 խանութին: Շատերը խորհում են, առաջարկում, որ 479 խանութն էլ 501-ի նման ձյութ դարձվի եւ կանոնավոր առեւտուր կազմակերպվի: 1994 թ. հունվարից շատերի ձեռքին մնացին ծխախոտի կտրոնները:

Դեռեւս չեն ստացվել 1995 թ. հունիսին տրված բրնձի կտրոնի բրնձաքանակները: Հենց դա էլ նպաստել է բրնձի գնի թռիչքին: Կտրոնի վրա գրված է՝ 1 կգ բրինձը՝ 35 դրամ, իսկ այժմ վաճառվում է 450 դրամով: Նախորդ տարիներին, երբ կտրոնով բրինձը եւ շտ վում բնակչությանը, նրա շուկայական գինը 3-4 անգամից ավելի չէր անում, իսկ անցած ամիսներին այն աճեց մոտ 13 անգամ:

Ի՞նչ են մտածում առեւտրի նախարարությունը եւ կառավարությունը, Հայկոոպը:

Է. ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Հարցազրույց

Երկու հայ օրենքի հակառակ կողմերում

«Ես բժիշկ եմ եւ ոչ թե դահիճ»

«Իմ արածի մեջ ոչ մի հակաօրինական բան չկա, պնդում է պաթոլոգ բժիշկ Ջեկ Գեւորգյանն իր հերթին հարցնելով, մե՞ղք գործեցին, ուրեմն, հայ կանայք, որոնք իրենց Եփրատը գցեցին ջարդերի ժամանակ»

Միջնորդված ինքնասպանության հարցը ավելի լայն տարածում է գտնում ԱՄՆ-ում եւ Եվրոպայում: «Ազգը» բազմաթիվ առիթներով անդրադարձել է այդ բնագավառի ԱՄՆ-ում ամենահայտնի մասնագետ, բժիշկ Ջեկ Գեւորգյանի ոդիսականին: Նրա դեմ քանիցս դատական գործ է հարուցվել, բայց ամեն անգամ նա կարողացել է դուրս պրծնել արդարադատության ձեռքից: Հայտնի հրապարակախոս եւ լրագրող Երվանդ Ազատյանի զույգ հարցազրույցները, որ մենք ներկայացնում ենք մեր ընթերցողների ուշադրությանը, այսօր եւ վաղը, աշխույժ երկխոսություններով համեմված հետաքրքիր սցենար են հիշեցնում: Միջին սերնդի ներկայացուցիչները երեւի կհիշեն Սթենլի Տրեյսիի եւ Ֆրեդերիկ Մարչի հրաշալի խաղարկությամբ նկարահանված ռեժիսոր Սթենլի Կրամերի «Քամի կժառանգես» ֆիլմը, որը պատմում է 1925 թվին Թենեսիում տեղի ունեցած «կապիկի դատավարության» մասին՝ դարվինիզմն ընդդեմ կրոնի: Թեեւ հարցը տարբեր է այստեղ, այնուամենայնիվ, նմանություններ կան եւ երկու կողմերն էլ համոզիչ փաստարկներ են ներկայացնում: Այստեղ էլ հարցը անձնական համոզվածությունից այն կողմ է գնում դառնալով բարոյական, բժշկական, իրավական եւ նաեւ էթիկական տեսակետից հասարակական խնդիր: Կյանքի եւ մահվան շուրջ Ազատյանը զրուցում է երկու հայերի հետ, որոնք օրենքի երկու հակադիր կողմերում կանգնած իրար դեմ են դուրս գալիս: Մեկը բժիշկ Ջեկ Գեւորգյանն է, որը ոմանց հայտնի է որպես «փրկարար հրեշտակ», իսկ ուրիշներին որպես «հոգեառ սատանա», իսկ մյուսը Օուքլենդի (Միչիգան) շրջանային մեղադրող դատախազ Ռիչարդ Թոմփսոնը: Երկուսն էլ փաստի չեն ձգտում: Երկուսն էլ համոզված են, որ ուրույն առաքելություն են կատարում այս կյանքում: Նախատեսված լինելով տեղի անգլիախոս մամուլի համար, հարցազրույցները արվել են անգլերեն: Դրանք ներկայացնում ենք թարգմանաբար եւ որոշ համառոտումներով:

— Պատմեցեք մի փոքր Ձեր կենսագրությունից: Ի՞նչ կարող եք ասել Ձեր հայկական արմատների մասին:

— Ծնվել եմ Պոնտիակում (Միչիգան, ԱՄՆ) 1928-ին: Երեք զավակներից միջնեկն եմ: Ինձանից 2 տարով մեծ քույրս մահացել է: Մյուս քույրս 2 տարով փոքր է: Մայրս Սաթենիկ Քեշիշյան Սեբաստիայի Կոչիսար գյուղից է: Հայրս Լեւոն Գեւորգյան, կարծեմ Երզնկայից է: ԱՄՆ է գաղթել 1912-ին: Մայրս եկել է ԱՄՆ 1924-ին կամ 1925-ին: Միջնակարգ կրթությունս ստացել եմ Պոնտիակում, ապա ավարտել եմ Միչիգանի համալսարանի բժշկական ֆակուլտետը: Մի տարի հիվանդանոցում ծառայելուց հետո, զորակոչվել եմ բանակ երկու տարով: Դա Կորեական պատերազմի ավարտին էր: Վերադառնալուց չորս տարի դպրոցում եմ ուսանել նախ Միչիգանի համալսարանում, ապա Պոնտիակի գլխավոր հիվանդանոցում: Մայրս ինձ Մուրադ է անվանել իր ծննդավայրում հայտնի հերոս Մուրադ Փաշայի անունով, իսկ հայրս ինձ հաճախ Հակոբ էր կանչում: Անունս ամերիկյան միջավայրում ձեւափոխված է Ջեկ:

— Ե՞րբ եւ ի՞նչ հանգամանքներում որոշեցիք, որ հիվանդի կյանքին, կամ ինչպես դուք եք ասում, տառապանքներին վերջ տալը գթասրտություն է կամ բարեգործություն:

— Երբ ես բժշկական ֆակուլտետն էի ավարտում, զգացի, որ որոշ դեպքերում ավելի լավ էր տառապանքին վերջ տալու համար կրճատել հիվանդի կյանքը, քան շարունակել այն, հատկապես, երբ հիվանդն ինքը համաձայն է դրան: Բայց ոչինչ չձեռնարկեցի մինչեւ 1989 թիվը, երբ գործ ունեցա Դեյվիդ Ռիվլինի հետ: Երեսնամյա այդ երիտասարդը 20 տարեկանում վիզը ջարդել էր Կալիֆոռնիայում, լողավազանի մեջ ցատկելիս: 17 տարի շարունակ կաթվածահար վիճակում ապրել էր բազմաթիվ էլեկտրական եւ շնչառական սարքի միջոցով: Նա այլեւս չէր կարողանում տանել այդ, եւ ես թերթերից մեկում կարդացի, թե ցանկանում է գտնել մի բժիշկ, որն ընդառաջ կգնար իր ինքնասպանության ցանկությանը: Ոչ մի բժիշկ չէր համարձակվում: Ես գնացի, խոսեցի իր եւ իր ամենամոտիկ հարազատներից մեկի հետ: Իրոք, ողբերգական վիճակում էր: Դեմքն ու բերանը ուռած էին եւ հազիվ էր կարողանում գլուխը շարժել: Համաձայնվեցի օգնել նրան, պայմանով, որ ինքն անձամբ վերջ տար իր տառապանքին: Այստեղ է, որ ծնվեց հասուն սարքի գաղափարը, որով հիվանդն ինքն իր կյանքին վերջ էր տալու: Դա միակ օրինական միջոցն էր:

— **Ինչո՞ւ են Ձեզ մեղադրում սպանության մեջ, երբ Ձեր մասնակցությունը ինքնասպանությանը սահմանափակվում է սարքը հնարելով:**

— Դա վախեցնելու միջոց է պարզապես: Նախկին սարքը հնարելը ես այլեւս եմ անցկացրել դատական եւ բժշկագիտական արձանագրությունները, որոնցում ինքնասպանության օժանդակելը պատժելի արարք չի ճանաչվել, այդպիսի օրենք չկար: Նույնիսկ հետագայում, երբ նման օրենք ընդունեցին, այն հակասահմանադրական է, քանի որ դրանով սահմանափակվում էր մարդկանց իրավունքը: Ոգեկից խողովակների օգտագործման դեմ կիրառված նրբենի հայտնի օրենքը դեռ չէր եղել:

— **Ուրեմն, Միչիգանում առայժմ Ձեր արածի մեջ ոչ մի հակաօրինական բան չկա՞:**

— Ոչ: Չնայած Գերագույն դատարանը պնդում է, որ դա մտնում է չգրված օրենքների մեջ: Իրականում դատարանն այստեղ քաղաքականին գործ չունի: Նման հարցերի քննարկումը դատարանում խոսում է այն մասին, որ մեր հասարակությունը առողջ չէ: Այս եւ արտաքին հարցը միայն բժշկական ծառայություններն են, որոնց կատարողներին դատական պատասխանատվության են կանչում, մինչդեռ հիվանդի կյանքի համար նույնքան վտանգավոր է բժշկի ոչ ճիշտ ձեւով արած կամ երկրորդի փոխարինվածում կատարած վիրահատությունը: Չգիտեմ ինչու, մեր հասարակությունը այս երկու հարցերին ավելի կրոնական բնույթ է տալիս, քան բժշկական:

— **Իսկ դուք համաձա՞յն եք: Կրոնական տեսակետից արդարացնո՞ւմ եք Ձեր կատարածը:**

— Չեմ կարող ասել, որ համաձայն եմ: Իմ կարծիքով, բոլոր կրոններն էլ առաջնորդական ծագում ունեն: Երբեմն մարդիկ այնքան մոլեռանդ են հավատում, որ կուրորեն հետեւում են դրան: Նույնիսկ բժշկության մեջ ընդունված Հիպոկրատի երդումը կրոնական ծագում ունի: Հին Հունաստանի պյութագորյան ուսմունքի ներկայացուցիչներն են այն հորինել: Նրանք փոքրաթիվ միություն են եղել, ինչպես այսօրվա արմատական ֆրակցիաները: Նրանք մերժել են ինքնասպանությունը, այն դեպքում, երբ Հունաստանի հասարակության մյուս ներկայացուցիչները ընդունել են առանց վերապահումների: Վերջիններս բժշկի են դիմել, եւ եթե բժիշկը, կշռադատելով կացությունը, հիվանդի եւ նրա հարազատների հետ որոշել է, որ ինքնասպանությունը միակ ելքն է, օգնել է հիվանդին վերջ տալու իր կյանքին: Ամբողջ Հունաստանում այն կիրառվել է: Դա նորություն չէ եւ դիտվել է որպես բժշկական եւ ոչ թե կրոնական խնդիր: Հետո դրան վերագրում են կրոնական բնույթ, որովհետեւ քրիստոնեությունը որդեգրել է պյութագորյան ուսմունքի սկզբունքները:

— Գիտե՞ք, որ հայկական եկեղեցին չի ներում ինքնասպաններին, թաղումը չի կատարում նրանց:

— Հապա ինչպե՞ս է վերաբերվում բոլոր այն հայ կանանց, որոնք ջարդերի ժամանակ իրենց Եփրատը գցեցին, թուրքերի ձեռքն ընկնելուց պղծվելուց չլինելու համար: Ի՞նչ է, նրանք այդ դեպքում մե՞ղք գործեցին:

— **Դա ինքնասպանություն չէր, այլ նահատակություն:**

— Այդ դեպքում էլ այդպես անվանում: Մեր պատմության մեջ կարող ենք «անհատական նահատակություն» համարել: Նահատակության բնույթը: Գիտեք, մարդիկ շատ հաճախ կյանքում առաջնորդված են դոգմատիկական, առասպելական օրենքներով, առանց հաշվի առնելու, որ երբեմն այդ օրենքները ներդաշնակ չեն բնության օրենքների հետ: Կրոնն էլ շատ հարցերում դեմ է գնում բնությանը: Մարդկային մարմինը սուրբ է համարում, բայց թույլ է տալիս ամեն տեսակի վիրահատություն կատարել նրա հետ: Այն ամեն տեսակի տառապանքի ենթարկվում է, մինչդեռ կենդանու (որի մարմինը սուրբ չի համարվում) տառապանքը խնայվում է: Հետո կա նաեւ մյուս հարցը, երբ ասում են մարմինը սուրբ է, դուք ի՞նչ ունեք ամբողջ մարմինը, թե՞ որոշ մասերը: Պատասխանեք խնդրեմ:

— Չգիտեմ:

— Ո՞ր մասերը սուրբ չեն: Կարելի՞ է մարմինը մասնատել սուրբ եւ ոչ սուրբ մասերի:

— **Չգիտեմ: Մեզ սկզբունքների գաղափարն է հետաքրքրում:**

— Դա խառնաշփոթական պատասխան է: Դուք չեք ուզում հարցեր առաջարկել, իսկ ես որպես գիտնական պարտավոր եմ հարցեր տալ:

— **Ձեզ երբեւէ խնդրե՞լ են մահապատիժ կատարել: Եթե ոչ, ապա կընդունեի՞ք կատարել նման առաջարկը:**

— Ինձ մինչեւ այժմ չեն դիմել նման առաջարկով: Դիմելու դեպքում էլ չէի անի, որովհետեւ դրա համար բժիշկ լինելը պարտադիր չէ: Որեւէ մեկը կարող է այդ արկղում անել: Բայց մահվան դատապարտված շատ հիվանդներ հաճախ ցանկություն են հայտնում իրենց մարմնի այս կամ այն օրգանը նվիրաբերել ուրիշին եւ այդ դեպքում արկղը անհրաժեշտ է ճիշտ ձեւով կատարել, այլապես այդ օրգանները պիտանի չեն լինի:

— **Վերջերս հեռուստադրույթներից մեկը դիտելով, տեղեկացա, թե Եվրոպայում ես բավական տարածված է գրառությունից ելնելով անբուժելի հիվանդների ինքնասպանությանը օժանդակելը: Ձեր կարծիքով, դա ի վերջո օրենքով թույլատրելի՞ արարք է դառնալու:**

— Դժվար է ասել, որովհետեւ բոլորն էլ վախենում են առաջին քայլը կատարելուց: Չնայած սխալներ... միայն տեսական է, այն բավական լայնորեն կիրառվում է Հոլանդիայում, Գերմանիայում եւ այլ երկրներում: Գերմանիայում այնքան հիվանդագին չեն մտածում հարցին եւ այն ընդունում են որպես փաստ: Ավստրալիայի հյուսիսային տարածքներում այն վերջերս օրինականացվեց: Իսկ մեզ մոտ միակ նահանգը, որտեղ դա օրինականացվեց, Օրեգոնն էր, բայց խավարամիտ կրոնավորները դատարանի միջոցով արգելք հանդիսացան այդ օրենքի կիրառմանը: Ամբողջ դժբախտությունն այն է, որ մեր օրենքները դեռեւս ղեկավարվում են կրոնական սնահավատությամբ: Ես դեմ չեմ կրոնին ու հավատքին, բայց չի կարելի այն մեր օրենքների հիմքը դարձնել:

— **Իսկ դուք այդ արարքները կատարում եք որպես գիտնական, թե՞ հանուն փառասիրության:**

— Որպես բժիշկ: Բոլորը մոռանում են, որ բժշկի պարտականությունների մեջ մտնում է նաեւ տառապանքների թեթեւացումը: Բժիշկները այսօր միայն բուժում են հիվանդությունը, ձգտելով երկարացնել կյանքը, մոռանալով այդ երկրորդ նույնքան կարեւոր հանգամանքի՝ տառապանքի թեթեւացման մասին: Ես իմ արածի դիմաց փող չեմ ստանում: Ոչ էլ փառասիրության եմ ձգտում:

— **Ուրեմն, դա Ձեզ համար ոչ իրավաբանական կամ բարոյակա՞ն հարց է:**

— Դա պարզապես բժշկական, մասնագիտական հարց է: Ոչ ոք այդպես չի մոտենում հարցին: Ուրիշ ոչ մի բնագավառում կրոնն այնքան չի միջամտում, որքան բժշկականում, որը զավեշտ է: Դրանք երբեք իրարից չեն բաժանվել: Հնում քահանան ու բժիշկը միեւնույն անձնավորությունն են եղել:

— **Երեւի այդպես, բայց կյանքից հիասթափված մի մարդ դիմի Ձեզ իր կյանքին վերջ տալու խնդրանքով. Դուք կօգնե՞ք նրան:**

— Երբեք: Ես բժիշկ եմ եւ ոչ թե դահիճ:

— **Երբ փող չեք ստանում եւ օրինական տեսակետից էլ Ձեզ հանգիստ չեն թողնում, ինչո՞ւ եք շարունակում Ձեր գործը:**

— Իսկ ինչո՞ւ պետք է դադարեցնեմ:

— **Հենց այնպես, զուտ հոգու անդորրության համար:**

— Ի՞նչ է, ես հոգեկան խանգարվածի տեսք ունեմ:

— **Ոչ:**

— Ուրեմն, ինչո՞ւ դադարեցնեմ: Կարծում եմ, որ յուրաքանչյուր մարդ պետք է կատարի այն, ինչ ինքը ճիշտ է համարում, այն բոլոր դեպքերում, երբ ինքը կարող է եւ երբ դրա կարիքը զգացվում է:

— **Հայկական համայնքի հետ կապ ունե՞ք: Երբեւէ խոսե՞լ եք դատախազ Թոմփսոնի հետ: Նա ո՞վ է անհանգստացնում Ձեզ:**

— Ես մասնավոր հարցերի հետ չեմ խոսում ընդհանրապես: Կարծում եմ, նրանից համակրելի մարդ դատախազ չկար: Նա բնավորությամբ դաժան մարդ է, բայց ինքը չի գիտակցում, չի ընդունում այդ եւ դրա համար էլ ավելի վտանգավոր է դառնում: Ինչ վերաբերում է հայկական համայնքին, ես անձամբ կապ չեմ պահպանում: Ինձ մի ժամանակ հայ չեմ համարում, բայց կարծում եմ ամեն ոք ինքը պետք է որոշի, թե ինչպիսինն է հայ: Իսկ լեզուն ամենակարեւորն է, որ ամեն ոք պարտավոր է պահպանել:

— **Դուք հայերեն գրել, կարդալ գիտե՞ք:**

— Այո: Սահուն չեմ խոսում, բայց գրել, կարդալ կարող եմ նույնքան լավ, ինչքան անգլերեն: Ինքնուրույն եմ սովորել բառարանի եւ հայ քաջերի օգնությամբ:

— **Ավելացնելու բան ունե՞ք:**

— Մի՞ թե այսքանը բավական չէ:

— **Լիովին: Շնորհակալություն Ձեզ:**

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Թուրքիայում կառավարական ճգնաժամը շարունակվում է

Թուրքիայում նոր կառավարության կազմավորման դժվարությամբ քաղաքական կուսակցությունների միջեւ շփումները շարունակվում են: Հայտնի է, որ դեկտեմբերի 24-ին կայացած Մեջլիսի ընտրությունները քաղաքական կուսակցություններից եւ ոչ մեկին նոր կառավարության կազմավորելու մեծամասնություն չապա-

հովեցին. Այս պայմաններում միակ հնարավոր տարբերակը կոալիցիոն կառավարության կազմավորումն էր: Թուրքիայի քաղաքական շրջաններում համոզված են, որ խորհրդարանում Բարօրության կուսակցության հետ ոչ մի քաղաքական կուսակցություն համաձայնության չի գնա: Այժմ իշխում է այն կարծիքը, որ առաջիկա շաբաթների ընթացքում Մայր հայրենիք, Ճշմարիտ ուղի եւ Ձախ ժողովրդավարական կուսակցությունների մասնակցությամբ կկազմավորվի նոր կոալիցիոն կառավարություն: Այս ընթացքում Չիլլերն այցելեց նախագահական նստավայր եւ հանդիպեց Սուլեյման Դեմիրելի հետ: Հանդիպման ավարտից հետո տեղի ունեցավ ժամկետային ասուլիս, որ Չիլլերն ասաց. «Նախագահի հետ հանդիպման ընթացքում շարունակեցինք ընտրություններից հետո երկրում տեղի ունեցող վերջին զարգացումների հետ կապված մտահոգությունները: Նշեցի, որ հակառակ գոյություն ունեցող կառավարական ճգնաժամին եւ դրանից բխող անորոշությանը, տնտեսական լծակները անթերի գործում են: Երկրում առկա բոլոր հիմնահարցերը լուծելու եւ հաղթահարելու մեխանիզմները աշխատում են: Նոր կառավարության կազմավորման

ուղղությամբ ջանքերը շարունակվում են»:

Նոր կառավարության կազմելու հանձնարարական ստացած Բարօրության կուսակցության նախագահ Նեջմեդդին Էրբաքանը նախ հանդիպեց Ձախ ժողովրդավարական կուսակցության նախագահ Բյուլենթ Էջեվիթին: Հանդիպման ավարտից հետո Էջեվիթը հայտարա-

րեց. «Էրբաքանի հետ հանդիպումը շատ օգտակար էր: Մենք քննարկեցինք Թուրքիայի ներքին եւ արտաքին քաղաքականության մի շարք խնդիրներ: Պարզվեց, որ արծարծվող հարցերի շուրջ մեր կուսակցությունների տեսակետները հիմնականում համընկնում են»: Իսկ Նեջմեդդին Էրբաքանը հայտարարեց, որ կառավարության կազմավորման աշխատանքն առաջիկա օրերին կավարտվի: Այնուհետեւ Էրբաքանն ասաց. «Մեր հետ կոալիցիայի մեջ մտնող յուրաքանչյուր կուսակցություն իր առաջա գործունեության ընթացքում անկախ կլինի: Այդ կուսակցություններն իրենց սկզբունքներից չեն հրաժարվի: Մենք կարծում ենք, որ առաջնայինը երկրի շահերն են, եւ դրա համար անհրաժեշտ է փոխհամաձայնություն»:

Այնուհետեւ տեղի ունեցավ Չիլլեր-Էջեվիթ հերթական հանդիպումը: Հանդիպման ավարտից հետո Չիլլերն ասաց. «Ժողովրդավարության ուղղությամբ երկիրը համաձայնել է երկրորդ [illegible]: Այդ փորձությունը կարելի է հաղթահարել միմիայն Մեջլիսում ներկայացված կուսակցությունների միասնական ջանքերի շնորհիվ: Նախեւառաջ ընտրությունները Ձախ ժողովրդավարական կուսակ-

ցության հետ սկսված երկխոսությունն այնուհետեւ էլ կշարունակվի: Կարծում ենք, որ մեզ համար ամենադյուրին փոխհամաձայնությունն է Ճշմարիտ ուղի եւ ամենադժվար Բարօրության կուսակցության հետ»:

Ձախ ժողովրդավարական կուսակցության նախագահ Բ. Էջեվիթը լրագրողներին ասաց. «Ժողովուրդը մեզ ընդդիմադիր լինելու պարտականություն է տվել, եւ մենք այդ պարտականությունը կատարել կշարունակենք: Նոր կառավարության կազմավորման հարցում մենք միշտ էլ պատրաստ կլինենք: Այժմ պարզ է, որ ոչ մի կուսակցություն միայնակ կառավարություն կազմել չի կարող եւ ոչ մի կուսակցության ղեկավար վարչապետի պաշտոնը ստանձնել չի կարող: Կարծում ենք, որ ներկա պայմաններում նոր կառավարության կազմավորման հարցում հնարավոր է միայն մի տարբերակ. Մայր հայրենիք եւ Ճշմարիտ ուղի կուսակցությունների մասնակցությամբ կառավարության կազմավորումը: Բայց այդ տարբերակի իրականացմանը խանգարում է Թանսու Չիլլերի վարչապետի պաշտոնը ստանձնելու հավակնությունը: Չիլլերը քաղաքական կուսակցությունների հետ երկխոսության գնալու փոխարեն ձգտում է անմիջական կապի մեջ մտնել արդյունաբերական շրջանների հետ եւ շահել նրանց վստահությունը: Բայց կառավարության պատասխանատվությունը կրելու են ոչ թե կապիտալի ներկայացուցիչները, այլ Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովը»:

ԳՐԻԳՈՐ ՇԱՀԲԱԶՅԱՆ

Մետրոյա ստրկություն եվրոպական երկրներում

Աշխատօրի ընդհատակյա փոխադրումը ներկայումս խիստ շահավետ գործ է դառնալ ոմանց համար: Մի շարք միջազգային հանցախմբերի կողմից կազմակերպվող մետրոյա ստրուկների գաղտնի փոխադրումն այժմ ուռուցիկ տեղ է զբաղեցնում հանցաշխարհում: Այդ բանը հաստատում են Ֆրանսիայում ընդհատակյա ներգաղթի ու աշխատանքի դեմ մղվող պայքարում մասնագիտացված ոստիկանության Dicilec-ի վերջերս ձեռնարկած երկու հաջող գործողությունները: Դրանցից մեկի շնորհիվ Բորինի փողոցում (Փարիզի Ը թաղ) հնգամյա վերահսկողությունից հետո դատական գործ հարուցվեց, եւ Փարիզի շրջանի չորս դեպարտամենտներում դատական պատասխանատվության կանչվեցին 19 անձինք: Այդ գործողությունը հնարավորություն տվեց բացահայտել հնդկա-պակիստանյան մի ընդհատակյա ցանց, որի 7 պատասխանատուներից երկուսը՝ Ասադ Շեյխը եւ Սաղար Հոռնյենը բանտարկված են Օ Բերիլյեյի բանտում: Փաստերի համաձայն պարզ է դարձել, որ այդ հանցախումբը ասիական երկրներից 1995 թ. ընդհատակյա կարգով Մեծ Բրիտանիա է փոխադրել 500-ից ավելի անձանց: Այդ մարդկանցից յուրաքանչյուրը ընդհատակյա տեղափոխման միջին հաշվով 20 հազար ֆրանկ է տվել տեղափոխման դիմաց: Մետրոյա ստրուկներին սկզբում ինքնաթիռով Հնդկաստանից ու Պակիստանից հասցրել են Հռոմ, Մադրիդ կամ Ֆրանկֆուրտ, ապա միջնորդները նրանց երթուղին շարունակել են ցամաքային ճանապարհով: Փարիզով անցած ասիացիները միառժամանակ մնացել են Փարիզի շրջանի սիկ-

խական մի տաճարում:

Դարձյալ Բորինի փողոցում հայտնաբերված մյուս [illegible] գործը ստանձնելու հետաքննությունից հետո հանգեցրեց ասիական մեկ ուրիշ ընդհատակյա ցանցի բացահայտմանը: Չինացի ռուֆիանական հանցախմբերի տիրապետության հետ կապված այդ ցանցը ասիական Լեման աշխատող

էր փոխադրում ԱՄՆ-ի եւ Ֆրանսիայի կարի ընդհատակյա արհեստանոցներ, որոնցից շատերը գտնվում են Վալ դը Մառնի դեպարտամենտում (Փարիզից հարավ-արեւելք): Հանցախմբի ղեկավարներից ազատվելու համար չինացի ընդհատակյա ներգաղթյալները պարտավոր էին 50 հազարից մինչեւ 2 մլն ֆրանկի համա-

րժեք իսկական գումարներ վճարել: Հակառակ դեպքում այդ ընտանիքների անդամները արգելափակվում էին: Ֆրանսիայում այդ գաղտնի ցանցի ողջ պատասխանատուները, այդ թվում կազմակերպիչներ Յաու Լոնգ Շենը եւ Ջենայ Յեն ներկայումս բանտարկված են:

Այս երկու գործերը ցույց են տա-

լիս, թե մետրոյա այդ ստրկությունը ինչպիսի չարաշահումներ գրավում է դարձել: Մասնավանդ որ դրա համար նախատեսված պատիժները դեռեւս բավական մեղմ են. ընդհատակյա ստրկավաճառները պատժվում են առավելագույնը 3 տարվա բանտարկության:

«ՊՈՒԱՆ»

ՀՐԱՊԱՐԱԿ? no

ՏԵՂԵԿ

Վ. Զեմսկին նշանակվեց ԱՊՀ երկրների կոլեկտիվ անվտանգության խորհրդի գլխավոր քարտուղար

ՄՈՍԿՎԱ, 15 ՀՈՒՆՎԱՐ. ՓԱՍՏ. Վրաստանում Ռուսաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Վլադիմիր Զեմսկին նշանակվել է ԱՊՀ երկրների կոլեկտիվ անվտանգության խորհրդի գլխավոր քարտուղար: Այս որոշումը կայացվել է ԱՊՀ արտգործնախարարների մոսկովյան վերջին հանդիպման ժամանակ: Տեղեկանք. Վլադիմիր Զեմսկին ծնվել է 1939 թվականի հունվարի 1-ին Մոսկվայում: Ամուսնացած է, ունի 2 երեխա: Ավարտել է Մոսկվայի միջազգային հարաբերությունների ինստիտուտն ու ԽՍՀՄ Դիվանագիտական ակադեմիային կից որակավորման բարձրացման ֆակուլտետը: Տիրապետում է անգլերեն, ֆրանսերեն, իսպաներեն եւ պորտուգալերեն լեզուներին: Աշխատանքային գործունեությունը սկսել է 1957 թվականին, որպես մոսկովյան էներգոմոնտաժ տրեստի բանվոր: Բուհն ավարտելուց հետո 1967-68 թվերին աշխատել է ԽՍՀՄ ԱԳՆ-ի Լատինական Ամերիկայի բաժնում, որպես ավագ ռեֆերենտ: 1968-ից 1973 թվականներին տարբեր պաշտոններ է զբաղեցրել Կուբայում ԽՍՀՄ դեսպանատանը: Դրանից հետո մինչեւ 1979 թվականը աշխատել է Պորտուգալիայում ԽՍՀՄ դեսպանատանը նախ որպես երկրորդ, ապա առաջին քարտուղար: Դրանից հետո պրն Զեմսկին տարբեր պաշտոններ է զբաղեցրել Իսպանիայում, Անգոլայում խորհրդային դեսպանատներում, ապա եւ ԽՍՀՄ ԱԳՆ-ում: 1992 թվականի հունվարից նշանակվել է Վրաստանում Ռուսաստանի Դաշնության արտակարգ եւ լիազոր դեսպան:

Թուրքիայում ձերբակալվեց նախկին պատգամավոր PKK-ին օգնելու համար

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 14 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՌՈՅԹԵՐ: Ներկայիս վարչապետի պաշտոնակատար Թանսու Չիլլերի Ճշմարիտ ուղի կուսակցության նախկին պատգամավոր Աբդուլմելիք Ֆիրաթը ձերբակալվել է քրդական ըմբոստական շարժմանը օգնելու մեղադրանքով: Ձերբակալությունը տեղի է ունեցել շաբաթ օրը եւ նախկին պատգամավորը, որը վերոհիշյալ կուսակցությունից դուրս էր եկել 2 տարի առաջ, քանի որ Ճշմարիտ ուղին չէր հարգում նախապես իր տված խոստումները կրոնական փոքրամասնության նկատմամբ, տարվել է Ստամբուլի Բայրամ պաշա բանտը: Նախկին պատգամավորի ընկերները հերքել են ամբաստանությունները եւ ասել, որ 70-ամյա Ֆիրաթը այսօրինակ պատժվում է քրդական փոքրամասնության նկատմամբ Թուրքիայի կառավարության վարած քաղաքականության դեմ իր սուր քննադատության համար: Աբդուլմելիք Ֆիրաթը թոռն է Շեյխ Սաիդի, որ 1925 թ. քրդական առաջին ապստամբության ղեկավարն է եւ թուրքական իշխանությունների կողմից ձերբակալվել ու կախաղան է բարձրացվել:

ԻՐԱՆԻ ՌԱԴԻՈ

Իրանա-ղազախական բանակցություններ

Ինչպես հայտնում է Իրանի ռադիոն, հունվարի 15-ին առաջին փոխնախագահ Հաբիբին այցելեց Ղազախստան: Ալմա Աթայում տեղի արտգործնախարարի հետ հանդիպման ընթացքում նրանք քննարկեցին երկու երկրների նավթի արդյունահանման, հաղորդակցման, կապի ոլորտներում համագործակցության զարգացման, նավահանգստի կառուցման, առեւտրական փոխանակումների համար բանկերի հաստատման վերաբերյալ հարցեր:

Ղազախստանի արտգործնախարարը հույս հայտնեց, որ չնայած երկրի դժվարին տնտեսական կացությանը, երկու երկրների վերջին տարիներին առողջ համագործակցությունն ավելի կզարգանա եւ ընդգծեց, որ իրենք հակված են Կասպից ծովի նավթի ու գազի հանքավայրերից համատեղ նախագծերի միջոցով շահույթ ստանալ:

Իրանի փոխնախագահը վկայակոչելով երկու երկրների նախագահների եւ այլ ղեկավարների փոխայցելությունները Թեհրան եւ Ալմա Աթա, դրանք համարելով տնտեսական, քաղաքական եւ մշակութային երկկողմ հարաբերությունների զարգացման սկիզբ, ավելացրեց. «Մեր առաջարկում Մաշհադի երկաթուղու միջոցով Իրանը Միջին Ասիայի կապվում է Չինաստանի հետ, որով [illegible] նաեւ նվիրովական երկրների հետ կապվելու տարածաշրջանի [illegible] ճանապարհը»:

Իրանի փոխնախագահ Հաբիբին այցը Ղազախստան շարունակելու է երեք օր:

Ս. Գ.

Պետերբուրգի պարտատոմսեր զնող օտարերկրացիները վստահավոր գործարք են կնքում

Նախահեղափոխական Ռուսաստանի պարտատոմսերի մեջ միջոցներ ներդրած ֆրանսիացիների մի խումբ ժառանգորդներ օրերս լրջորեն նախազգուշացրին այն անձանց, ովքեր այսօր ծրագրում են պարտատոմսեր գնել Սանկտ Պետերբուրգում: Ֆրանսիացիների հայտարարությունը հաջորդեց Լոնդոնում կայացած հավանական ներդրողների ժողովին, որտեղ ելույթ ունեցավ Սանկտ Պետերբուրգի քաղաքապետ Անատոլի Սոբչակը: Վերջինս ներկաներին հայտնեց, որ խորհուրդը նախատեսում է արժեթղթերի շուկայի վիճակն ուսումնասիրել այն կապակցությամբ, որ արտասահմանցի ներդրողները հետաքրքրվել են ռուսաստանյան եվրոպարտատոմսերով:

Մինչդեռ ներդրողների ֆրանսիական ընկերակցության փոխնախագահ Պիեռ դը Պոնբրիանը հայտարարեց, թե ինքը լրջորեն մտահոգված է այդ հայտարարությունից: «Մեզ հայտնի են օրինակներ, թե ինչպես ամբողջ ընտանիքներ սնանկացել են, երբ իրենց հորերը վաճառել են ռուսաստանյան արժեթղթերի մեջ ներդրումներ կատարելու համար», ասաց նա:

Այսօր ընկերակցության մեջ մտնում են ռուսաստանյան արժեթղթեր ունեցող մոտ 6200 ֆրանսիացիներ, իսկ նրանց ընդհանուր թիվը շուրջ 300 հազար է: Նրանք պարտատոմսերն [illegible] են որպես ժառանգություն, ոմանք էլ դրանք ձեռք են բերել զգալիորեն ավելի ուշ, մի քանի ֆրանկով: Ինքը՝ Պիեռ դը Պոնբրիանը, ռուսական պարտատոմսերն ստացել է որպես ժառանգություն: Նրա տվյալներով, շրջանառության մեջ եղել է ընդամենը մոտ 30 միլիոն ռուսական պարտատոմս, որոնցից 4 միլիոնը [illegible] է Ֆրանսիայում: Դրանք [illegible] էին Ռուսաստանի կառավարությունը, ռուսական մի ամբողջ [illegible] քաղաքներ, ինչպես նաեւ երկաթ[illegible] ընկերություններ: Արժեզրկված ռուսական պարտատոմսերի ընդհանուր արժեքը գնահատվում է 15 միլիարդ ֆրանկ: Ընթացիկ [illegible] փոխարժեքով վճարման [illegible] կկարողանային 20 [illegible] դոլարի նվազագույն բերել:

Սանկտ Պետերբուրգի պարտատոմսերի թողարկումն սկսվել է դեռ 19-րդ դարի վերջերին եւ [illegible] մինչեւ 1913 թ.: Պիեռ դը Պոնբրիանը նշեց, որ «հեղափոխությունից հետո Ռուսաստանը ընդունեց [illegible] ակտիվները, բայց [illegible] ֆինանսական պարտքերը: Դա հակասում է միջազգային բոլոր օրենքներին»:

1992 թ. Ֆրանսիայի նախագահ Ֆրանսուա Միտերանը եւ Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը երկկողմ համաձայնագիր ստորագրեցին [illegible] արտաքին պարտքերի [illegible] վճարման [illegible], բայց երկու երկրների կառավարությունները մինչեւ օրս փաստորեն ոչինչ չեն արել այդ պարտավորությունների կատարման համար:

«ՖԻՆԱՆՇԸԼ ԹԱՅՄՍ»

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

«Հանրագիտարանը տաճար է դարերի համար»

Լույս տեսավ Հայկական համառոտ հանրագիտարանի 2-րդ հատորը

Ամանորի նախօրեին լույս տեսավ Հայկական համառոտ հանրագիտարանի երկրորդ հատորը, որն ընդգրկում է Դ, Ե, Զ, Է, Ը, Թ, Ժ, Ի, Լ, Խ, Ծ եւ Կ տառերով 2782 հոդված, 1300 պատկեր, որից 557-ը գունավոր, 52 հատակագիծ եւ 21 գունավոր քարտեզ: Հատորն սկսվում է Դաստակերտ եւ ավարտվում Կովսականի հոդվածներով: «Ազգի» աշխատակիցը դիմեց Հայկական հանրագիտարանի պատասխանատու քարտուղար, արձակագիր Հայկ Խաչատրյանին խնդրելով նրան պատասխանել մի քանի հարցի:

- Բնույթով ինչպիսի՞ն է Հայկական համառոտ հանրագիտարանը:

- Մեր խմբագրությունը համառոտ փակ տեղեկատու է հայ ժողովրդի ու Հայաստանի մասին:

- Իսկ մնացած աշխա՞րհը:

- Մնացած աշխարհը ներկայացված է այնքանով, որքանով կապված է Հայաստանի ու հայ ժողովրդի հետ:

- Ե՞րբ եւ ի՞նչ տպաքանակով է տպագրվել առաջին հատորը:

- Համառոտ հանրագիտարանի առաջին հատորը լույս է տեսել 1990 թվականին: Այն ժամանակ մեր գիրքն ուներ 150 հազար բաժանորդ, բայց մենք տպագրեցինք ընդամենը 82 հազար օրինակ: Դժվարին ժամանակներ սկսվեցին, եւ խմբագրությունը չկարողացավ բավարարել մնացած 68 հազար բաժանորդի պահանջները:

- Ի՞նչ տպաքանակով է լույս տեսել երկրորդ հատորը:

- Տասը հազար օրինակով:

- Շա՞տ չէ ընդմիջումը, առաջին հատորը 1990-ին, երկրորդը՝ 1995-ին:

- Հանրագիտարանի երկրորդ հատորի նյութերը շարվածի են հանձնվել 1990-ին, բայց խմբագրությունն ստիպված է եղել վերաշարադրել, վերանայել այդ հոդվածների մի զգալի մասը, նորույթներով բարձրացնել փաստական նյութը: Այսպես, պատմաբան Համբարձում Կարապետյանի կենսագրությունը գրվել ու շարվել է 1990 թվականին: Բայց դրանից հետո նա 3 դրակով հրատարակել է (1992-1994) «Մեղրանիկ» գիրքը, որը ժողովրդական զորավարի մասին լույս տեսած գործերում առաջնային երկ է: Չէր կարելի գործի կենսագրությունը ներկայացնել եւ չհիշատակել գլուխգործոցը: Եւ պատմաբանի կենսագրության մեջ մենք ավելացրինք այն: Իհարկե, միայն նման բարձացումների պատճառով չէ, որ այսքան ուշացել է երկրորդ հատորի լույսընծայումը: Մշակութային բոլոր հաստատությունների նման այս տարիներին ծանր կացության մեջ է հայտնվել նաեւ Հայկական հանրագիտարանի խմբագրությունը: Մենք շատ դժվարություններ հաղթահարեցինք: Վերջին տարիներին հանրագիտարանի խմբագրության աշխատակազմը վերակառուցել է իր աշխատանքը, ձերբազատվել կոմունիստական բռնապետության ժամանակներին բնորոշ գաղափարախոսությունից, պատմության նենգափոխումներից եւ այժմ ճշմարտացիորեն ներկայացնում է մեր ժողովրդի անցած պատմական ճանապարհը, արտացոլում Հայաստանի Հանրապետության կառուցի համայնապատկերը: Փաստորեն, սա առաջին ազգային հանրագիտարանն է, որի տերը Հայաստանի Հանրապետությունն է:

- Որո՞նք են այս հատորում տեղ գտած առավել ծավալուն հոդվածները:

- Ծավալուն են Երեւանին, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությանը, Կիլիկյան Հայաստանին եւ Գյումրիին նվիրված հոդվածները: Մեր մայրաքաղաքի պատմությունը տրված է նորովի: Հատորում ճշմարտացիորեն, գիտական պատշաճ ծավալով է ներկայացված Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության պատմությունը: Իրականում արցախահայության ազատագրական պայքարի պատմությունը առաջին անգամ հանրագիտացված է այս գրքում, եւ այդ հոդվածը կողմնորոշիչ դեր կարող է խաղալ Արցախի հիմնախնդիրը միջազգային հանրությանը ներկայացնելու գործում:

- Հանրագիտարանո՞ւմ ինչպե՞ս է արտացոլված սփյուռքահայության կյանքը:

- Սփյուռքահայության կյանքը ներկայացված է ըստ գաղթավայրերի: Հատորում տեղ են գտել Եգիպտոսի Արաբական Հանրապետություն, Եթովպիա, Էստոնիա, Ինդոնեզիա, Իտալիա, Իրան, Իրաք, Լատվիա, Լիբանան, Լիտվա, Լոս Անջելես հոդվածները, որոնցում արտացոլվում է այդ գաղթավայրերի հայության կյանքի հանգամանալից պատմությունը սկզբնավորման օրից գայժմ:

- Ինչպիսի՞ տեղ է տրված գործիչներին:

- Հայոց մեծերից այս հատորում տեղ են գտել մեծանուն փիլիսոփա Դավիթ Անհաղթը, ճարտարապետներ Ալեքսանդր Թամանյանը, Թորոս Թորամանյանը, Ռաֆայել Իսրայելյանը, կոմպոզիտորներ Կոմիտասը, Արամ Խաչատրյանը, գրողներ Հովհաննես Թումանյանը, Ավետիք Իսահակյանը, Գրիգոր Զոհրապը, Վահան Թեքեյանը, Ստեփան Զորյանը, Դերենիկ Դեմիրճյանը, երգիչներ Օհան Դուրյանը, Թեոդիկը, Հովհաննես Իսակովը, Լեոն, Հակոբ Կոջոյանը, Գրիգոր Խանջյանը եւ այլք:

- Ուրիշ ի՞նչ գրողներ են ընդգրկվել այս հատորում:

- Հատորում պատշաճ տեղ է տրված հայ գրականությանը: Տպագրված են 100-ից ավելի գրական գործիչների կենսագրություններ, որոնց թվում են ժամանակակից գրողներ Վահագն Դավթյանը, Սիլվա Կապուտիկյանը, Գեւորգ Էմինը, Սերո Խանզադյանը, Ռազմիկ Դավոյանը, Գեւորգ Դեւրիկյանը, Լյուդվիգ Դուրյանը, Պերճ Զեյթունցյանը, Զորայր Խալափյանը, Թորոս Թորանյանը, գրականագետներ Հրանտ Թամրազյանը, Եռվանդ Ազատյանը եւ ուրիշներ:

- Մեր ժամանակների պետական այրերից ովքե՞ր են ընդգրկվել այս հատորում:

- Ազգային ժողովի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը, Հայաստանի վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը եւ ուրիշներ:

- Ինչպիսի՞ տեղ եք հատկացնում մշակութային նորույթներին: Ինչ չափանիշներով եք ներկայացնում մարդկանց մահը, չէ որ այսօր Հայաստանում գրեթե ամեն օրերի թվով բերք ու անտաղիր է լույս տեսնում:

- Ձանում ենք արտացոլել հույժ անհրաժեշտը, համընդհանուր ճանաչման արժանացածը: Օրինակ, «Ազգը» այսօր հանրապետությունում ամենաընթերցվող թերթերից մեկն է: Երբ մենք տպագրում էինք մեր հանրագիտարանի առաջին հատորը մեր թերթը դեռ լույս չէր տեսնում: Այդ պատճառով մենք ձեր թերթին նվիրված հոդված ենք տպագրել այս հատորի Լրացում բաժնում:

- Ի՞նչ արժե հանրագիտարանի այս հատորը:

- Վեց հազար վեց հարյուր դրամ:

- Թանկ է:

- Այո, բայց սա սովորական գիրք չէ, հանրագիտարան է, որը սեղանի գիրք է դառնալու մի քանի սերունդների համար: Այսօր Հայաստանում լույս տեսնող տարբերակները բազմաթիվ սխալներ են կատարում հայկական հանրագիտարաններից յոգտվելու պատճառով (խոսքը վերաբերում է առանձին տեղանունների եւ անձնանունների ճշգրիտ գրությանը):

- Ո՞վ է օգնում հանրագիտարանի խմբագրությանը:

- Հիմնականում պետությունը:

- Իսկ հովանավորնե՞րը:

- Առայժմ նրանք շատ քիչ են: Հանրագիտարանի խմբագրությունը հրատարակության համար պատրաստել է Հայկական համառոտ հանրագիտարանի երրորդ հատորը, «Հայկական հարցի» հայերեն տարբերակը, «Ոսկեփորիկի» երկրորդ հատորը, «Քրիստոնյա Հայաստան», «Հայրենի բնություն», «Տնային տնտեսուհու հանրագիտարան», «Սփյուռք», «Բժշկական համառոտ հանրագիտարան» եւ ծյուղային ուրիշ տեղեկատուներ, որոնք ծնունդ են առել Հայկական հանրագիտարանի գլխավոր խմբագիր, պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Կոստանդին Խուդավերդյանի նախաձեռնությամբ ու ջանքերով: Այդ գրքերը կարող են վաղը մեծ ընթերցասերի դուռը գալ, եթե հովանավորներ լինեն, եւ ֆինանսավորեն մեզ: Ազգային բարերարները պետք է օգնեն զարգացնելու մեր հանրագիտարանը: Կարելի է խմբագրակազմերով գնել եւ նվիրաբերել հայկական բանակի (առաջին հերթին) զորամասերին, արտասահմանյան երկրների հայկական դեսպանություններին, գրադարաններին, դպրոցներին, զոհված ազատամարտիկների ընտանիքներին: Ազգային հանրագիտարանը տաճար է, որն ստեղծվում է դարերի համար: Նրա հյուսվածքի մեջ քարերի համար անմահացնում է իր անունը:

Երաժշտությունը զուգակցում է օգտակարն ու հաճելին

Շուկայական հարաբերությունները որոշակի ցնցումներ են մտցրել մեր կյանքի ամենատարբեր ոլորտներում, այդ թվում, անկասկած, նաեւ մարդկանց փոխհարաբերություններում: Եթե դրանք, մի կողմից, ավելի հաշվենկատ ու շահախնդիր են դարձել, ապա մյուս կողմից, մասնավորապես, գնորդ-վաճառող հարաբերություններում զգալի բարենորոգումներ են ներարկվել: Ի հայտ է եկել այն, ինչը պետք, կարելի է «սպասարկման կուլտուրա» անվանել: Մեզանից շատերը, հավանաբար, [illegible] ժամանակները, երբ վաճառողների մեծ մասը [illegible] գնորդների կարծես թշնամիներ կամ մեծագույն լինեին, որոնցից հարկավոր էր ազատվել հնարավորին շուտ: Այսօր պատկերը փոխվել է. գնորդներին սիրում են, եթե չասենք ավելին, հաճույքով ծանոթացնում են տեսականուն, խորհուրդներ տալիս, օգնում կողմնորոշվելու առաջարկվող իրերի եւ մթերքների բազմազանության մեջ, երբեմն զիջումներ անում՝ կախված վաճառվող ապրանքի քանակից: Մի խոսքով, ինչպես Փարիզի լավագույն վաճառատներում: Գովազդի միջին մակարդակն, իհարկե, հեռու է բավարար լինելուց, բայց զգալիորեն գերազանցում է պարտակցքի «Լսեք համեցեք»-ին:

Հետաքրքիր նախաձեռնությամբ է հանդես եկել, օրինակ, Մաշտոցի պողոտայի վրա, «Աերոֆլոտի» հարեւանությամբ գտնվող ֆիրմային խանութի տնօրինությունը: Խանութում տեղադրված է դաշնամուր, այն ոչ թե որպես ներքին հարդարանքի բաղկացուցիչ մաս, այլ որոշակի կիրառական նպատակով: Ցերեկվա ժամերին այստեղ գնորդներ կատարելուց բացի կարելի է նաեւ դասական եւ ժամանակակից երաժշտության լսել, ջազ, հանրամատչելի մեղեդիներ, երգեր: Ինչպես ասում են, օգտակարը հաճելիի հետ:

Նրանք, ովքեր դրամատիկական սուղ հնարավորությունների պատճառով, ի վիճակի չեն օգտվել վերոհիշյալ զուգակցությունից, բարոյական վնասը կարող են փոխհատուցել... կենդանի երաժշտություն ունկնդրելու բավականությամբ:

Է. Պ.

Գուսան Հավասու շատ գործեր դեռեւս անտիպ են

Հարյուր տարի առաջ, 1896 թ. հունվարի 19-ին ծնվեց գուսան Հավասին, որն ապրեց ավելի քան իննսուն տարի եւ ունեցավ վեց տասնամյակից ավելի ստեղծագործական կյանք: Գրեց հազարավոր երգեր, բանաստեղծություններ ու քառյակներ, որոնց մի մասը լույս տեսավ առանձին գրքերով («Բուրմունք», 1950, «Երգերս», 1958, «Իմ քնարը», 1961, «Քառյակներ», 1966, «Հասմիկ», 1975) եւ այլն:

Անվանի գուսանի սիրային, հայրենասիրական, երգիծական, խրատական երգերի լավագույն մասը գետեղվեց Շ. Տալյանի, Վ. Սամվելյանի, Ա. Քոչարյանի, Վ. Զախմիզյանի, Մ. Ջավախիի կազմած եւ Սփյուռքում լույս տեսած «Ճրագ» եւ ուրիշ երգարաններում:

Հայաստանի Ազգային գրադարանում Հավասու հոբելյանին նվիրված ցուցահանդեսի նյութերից են ոչ միայն նրա հեղինակած, այլեւ նրա արվեստը բարձր գնահատող Ռ. Աբրայանի, Մ. Սարգսյանի եւ այլոց գրքերն ու ամսագրային հոդվածները, կարծիքներն ու լուսանկարները:

Ինչպես հայ մշակույթի այլ գործիչների, այնպես էլ Հավասու շատ ստեղծագործություններ անտիպ են: Դրանց լույս ընծայումը եւ որոնք, ձեռով նրա հիասքանչ հավերժացումը կլինի հայ երգասեր հասարակայնության պարտքի արժանի հատուցումը Հավասու մնայուն վաստակին:

ՀՐԱՉՅԱ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Հոբելյանական ցուցահանդես. Միսաք Մեծարենց եւ Ավետիս Ահարոնյան

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Ազգային գրադարանում ծեւավորված լավագույն ավանդույթներից են տարբեր առիթներով կազմակերպվող գրքի ցուցահանդեսները, որոնցում ոչ միայն ցուցադրվում է գրադարանի ֆոնդերում պահվող հարուստ գրականությունը, այլեւ նշվում են հայ մշակույթի պատմության համար նշանակալից իրադարձությունները: Հունվարի 15-ին այստեղ բացված ցուցահանդեսը նվիրված էր ազգային մշակույթը եւ հոգեւոր արժեքները ներկայացնող երկու հզոր անհատականությունների՝ Միսաք Մեծարենցին եւ Ավետիս Ահարոնյանին: Ցուցահանդեսի կազմակերպիչները այն որակում են որպես հոբելյանական, քանի որ ցուցահանդեսը նվիրված էր Մեծարենցի ծննդյան 110 եւ Ահարոնյանի՝ 130-ամյակներին: Ցուցադրությունը ներկայացնում է Մեծարենցի եւ Ահարոնյանի գրական ժառանգությունը, տարբեր տարիների հրատարակությունները, նրանց նվիրված տեսական քննադատական գրականություն, մամուլում հրապարակված նյութեր եւ արխիվային գրականություն:

Շուշիում արձակուրդները բովանդակալից կանցնեն

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 16 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՆԻՄ: Հունվարի 10-20-ը Շուշիում անցկացվում է ներդպրոցական առարկայական օլիմպիադաներ եւ միաժամանակ, քաղաքային եւ շրջանային սպարտակիադաներ՝ 8-10-րդ դասարանների աշակերտների միջեւ: Ինչպես ԱՆԻՄ-ի թղթակցին ասել է Շուշիի շրջանի ժողկրթության, մշակույթի եւ սպորտի բաժնի վարիչ Սլավիկ Գաբրիելյանը, օլիմպիադաների եւ սպարտակիադաների նպատակն է դպրոցական արձակուրդների օրերին հետաքրքիր եւ բովանդակալից անցկացնել աշակերտների հանգիստը:

«Վերջին կայանը» Կահիրեի միջազգային կինոփառատոնում

Փարիզի «Բարեւ արտաղրությունը» խմբագրությանս ուղղված ֆաքսով տեղեկացնում է, որ ռեժիսոր Հարություն Խաչատրյանի նկարահանած «Վերջին կայան» գեղարվեստական ֆիլմը (համառեժիսոր եւ սցենարի համահեղինակ՝ Նորա Արմանի) մեծ հաջողությամբ ցուցադրվել է դեկտեմբեր ամսին Կահիրեում անցկացված 19-րդ միջազգային կինոփառատոնի օրերին:

Փառատոնի կազմակերպման տնօրեն դոկտոր Սաադեդդին Ուահբայի հատուկ հրավերով հանդիպումներին մասնակցել է նաեւ դերասանուհի եւ դրամատուրգ Նորա Արմանին: Տնօրենը խոսքը դրական գնահատական է տվել ֆիլմին եւ նրանում նկարահանված դերասաններ՝ Նորա Արմանիին եւ Ժիրայր Փափազյանին: Փառատոնին մասնակցել են նաեւ միջազգային ճանաչում ձեռք բերած դերասաններ Սառա Մայլզը, Ֆրանկո Ներոն, ռեժիսոր Կարեն Շահնազարովը (որպես ժյուրիի անդամներ), իտալացի ռեժիսոր եւ դերասան Ալբերտո Սորդին, որն արժանացել է հատուկ պատվի, եգիպտական կինոյի Մեծ Տիկին Նադիա Լութֆիի հետ միասին:

Լրագրողների համար հատուկ ցուցադրումից հետո, որին ներկա են եղել Եգիպտոսում ՀՀ դեսպան Էդուարդ Նալբանդյանը, այլ բարձրաստիճան պաշտոնյաներ եւ եգիպտական մամուլի ներկայացուցիչներ, Նորա Արմանին մամուլի ասուլիս է տվել, որի ընթացքում կահիրեածին դերասանուհին խոստովանել է, «Այս բոլորը հատուկ նշանակություն ունի ինձ համար: Ես Եգիպտոսից բացակայել եմ ավելի քան տասը տարի, եւ այստեղի աշխույժ, կատարած այցելությունս ինձ համակում է խորը զգացումներով»: Հատկանշական է, որ նա էր փաստորեն, գլխավոր հերոսուհու միջոցով դիտողին դարձնում ֆիլմի գլխավոր մտածողությունը համապատասխանող անհատական պայքարային շնչով եւ հետաքրքրությամբ այս օրերին գրավված է եգիպտոսի մասին սցենար գրելով:

Արմանին մի քանի հեռուստաելույթներ է ունեցել եգիպտոսում, եգիպտական եւ լիբանանյան հեռուստաալիքներով ինչպես ֆրանսերեն, այնպես էլ արաբերեն լեզուներով: Հարգազրույցներն ու թերթերում տպագրված հոդվածները վկայություն են այն մասին, որ Արմանին ջերմ վերաբերմունքի է արժանացել իր ծննդավայր եգիպտոսում: Նրան ընդունել են Մշակույթի նախարար Ֆարուք Հոսնին, եւ Ազգային ֆիլմադարանի տնօրեն Մարի Մաղդա Թաքարը: Նախքան այս փառատոնին մասնակցելը «Վերջին կայանը» ցուցադրվել էր Լոս Անջելեսի կինոփառատոնում, Վաշինգտոնի Քենեդի կենտրոնում, Ռոտերդամում եւ Քեմբրիջում: Փառատոնի ավարտին Արմանին վերադարձել է Փարիզ ավարտելու համար իր նոր ֆիլմը, որը կոչվում է «Հայֆա»:

Հ. Օ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ԵՐԵՎԱՆ-96

Շախմատասեր բարի արագիլը՝ երեւանյան օլիմպիադայի թալիսման

ՎԱՀԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Երեկ շախմատի 32-րդ համաշխարհային օլիմպիադայի կազմակերպական կոմիտեն հաստատեց երեւանյան օլիմպիադայի պաշտոնական թալիսմանի պատկերը:

Հայկական բարի, ժպտուն ու շախմատասեր արագիլն ավելի վաղ հաստատված օլիմպիադայի խորհրդանիշի եւ երաժշտական ազդականչի հետ միասին առաջիկա ամիսներին կլինի մեր շախմատային կյանքի անբաժանելի մասը, հաջողություն ու մարզական հուզմունքներ պահեր կպարգեւի օլիմպիականներին ու հինավուրց խաղի սիրահարներին:

Թալիսմանի հեղինակներն են երեւանցի հանրահայտ նկարիչներ Ռուբեն Առուշյանը եւ Կարապետ Փաշայանը, որոնք, ի դեպ, ստեղծել էին նաեւ օլիմպիադայի խորհրդանիշը:

Օլիմպիական արագիլը մեզ կուղեկցի ոչ միայն մամուլի էջերի եւ հեռուստատեսության էկրաններից, այլեւ հուշանվերների ու խաղալիքների տեսքով: Միայն ուզում ենք կրկին հստակ ընդգծել, որ օլիմպիադայի բոլոր խորհրդանիշների օգտագործման բացառիկ մենաշնորհը պատկանում է օլիմպիադայի կազմակերպական կոմիտեին, եւ բոլոր կազմակերպություններն ու անձինք, որոնք ցանկանում են որեւէ ձեւով օգտագործել խորհրդանիշը, թալիսմանը եւ երաժշտական ազդականչը, պետք է պայմանագիր կնքեն կազմկոմիտեի հետ եւ համապատասխան թույլտվություն ստանան:

Իսկ մեր օլիմպիական հավաքականի երեք անդամները շարունակում են իրենց ելույթները Խորվաթիայում անցկացվող խոշոր մրցաշարում: Գերազանց է խաղում Վլադիմիր Հակոբյանը: Յոթերորդ տուրում նա տպավորիչ հաղթանակ տարավ առաջատարներից մեկի՝ բուլղարացի գրոսմայստեր Վլադիմիր Դիմիտրովի նկատմամբ: Հաջորդ օրը Վլադիմիրի ուժեղ ճնշմանը մեծ դժվարությամբ դիմագրավեց, եւ կես միավոր վաստակեց կանադացի հանրահայտ գրոսմայստեր Քեւին Սփրագեթը: Ութ տուրից հետո Հակոբյանն ունի 6 միավոր եւ ընդամենը կես քայլով է ետ մնում առաջատարներից՝ Դիմիտրովից ու Խորվաթիայի ներկայացուցիչ գրոսմայստեր Զդենկո Կոժուլից:

Նախավերջին իններորդ տուրում Հակոբյանն սպիտակներով խաղալու է կուբացի գրոսմայստեր Ռոժան Հերնանդեսի հետ եւ հաջողության դեպքում կարող է առաջին դիրք դուրս գալ:

Մեր մյուս երկու ներկայացուցիչները վերջին երկու տուրերում վատ են խաղացել: Արշակ Անաստասյանը վաստակեց 0,5 միավոր, իսկ Սմբատ Լպուտյանը կրեց երկու պարտություն: Այժմ Անաստասյանն ունի 5, Լպուտյանը՝ 4 միավոր: ■

ԽՃԱՆԿԱՐ

Պելեն գոհ է մրցավարների նկատմամբ խստությունից

Ֆուտբոլի արքան իր գոհունակությունն է հայտնել մրցավարների նկատմամբ խստությունից, որ ՖԻՖԱ-ն սկսել է կիրառել 1994 թ. աշխարհի առաջնությունից: «1966 թ. Անգլիայում տեղի ունեցած աշխարհի առաջնությունում ես հետեւից բազմաթիվ հարվածներ ստացա, բայց մեղավորները նույնիսկ դեղին քարտ չստացան: Մի շարք թիմեր, 8 ֆուտբոլիստներով կվերջացնեին խաղը, եթե այս օրենքը գործեր 1966 թ.», ասել է Պելեն: Բայց ֆուտբոլի արքան գոհ չէ ՖԻՖԱ-ի այն նոր օրենքից, որի համաձայն, եթե հանդիպման հիմնական ժամանակն ավարտվում է ոչ-ոքի, ապա հաղթող է ճանաչվում նա, ով լրացուցիչ ժամանակում առաջինն է գրավում մրցակցի դարպասը: «11 մետրանոց հարվածներով հաղթողին որոշելն ավելի տրամաբանական է», ավելացրել է Պելեն:

Որոշվել են կոնգրեսների վայրերն ու ժամկետները

Ֆուտբոլի եվրոպական ասոցիացիաների միության գործկոմն իր վերջին խորհրդակցությունում որոշել է մինչեւ 2000 թ. կոնգրեսների անցկացման տեղն ու ժամանակը: ՈւԵՖԱ-ի առաջիկա կոնգրեսը տեղի է ունենալու «Եվրոպա-96»-ից 2 օր առաջ՝ 1996 թ. հունիսի 28-ին, Լոնդոնում: Հաջորդը՝ 1998-ին, կայանալու է Իռլանդիայում: 2000 թվականի կոնգրեսն անցկացվելու է Լյուքսեմբուրգում: Այս երկրի ֆեդերացիային թիկունք կանգնեցին Բելգիան ու Հոլանդիան, որոնք համատեղ անցկացնելու են 2000 թվականի Եվրոպայի առաջնությունը: ՈւԵՖԱ-ի անդամ երկրների ֆեդերացիաների նախագահների եւ գլխավոր քարտուղարների խորհրդակցությունը տեղի է ունենալու 1997 թ. Ֆինլանդիայում:

ԲԻԶՆԵՍ

Մայքլ Ջորդանն աշխարհի ամենահարուստ մարզիկների ցանկի առաջին տեղում

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՅԱՆ, Վալանս, Ֆրանսիա

ԱՄՆ-ում, ուր մարզիկի հիմնականում գնահատվում են իրենց ունեցած կամ շահած դոլարներով, «Ֆորբս» ամսագիրը, ինչպես միշտ, անցած դեկտեմբերին էլ հրապարակեց 1995 թ. նոյեմբերի տվյալներով մրցաշրջանում ամենամեծ շահ ունեցած մարզիկների ցանկը: Չորրորդ տարին անընդմեջ այդ ցուցակը գլխավորում է լեգենդար բասկետբոլիստ Մայքլ Ջորդանը: «Չիկագո բուլզի» առաջատարի ընդհանուր շահը 1995-ին նոյեմբերին կազմել է 43,9 մլն դոլար: 1994 թ.-ին նրա եկամուտները հազիվ անցնում էին 30 մլն դոլարից: Ուշագրավ է, որ «Չիկագո բուլզում» Մայքլ Ջորդանը 1995 թ.-ին շահել է ընդամենը 3,9 մլն դոլար: Մնացած 40 միլիոնը նա վաստակել է տարբեր գովազդային պայմանագրերից: Մայքլ Ջորդանը բախտավոր պետք է լինի, որ ցանկի երկրորդ տեղում գտնվող ծանր քաշի հանրահայտ բռնցքամարտիկ Մայք Թայսոնը գովազդների շահ չունեցավ 1995 թ.-ին, քանի որ գտնվում էր բանտում: Բայց Թայսոնը 40 մլն դոլարը շահեց իր միակ մենամարտի ժամանակ, այն էլ ընդամենը 89 վայրկյանում: Պետք է ենթադրել, որ դեկտեմբերի 16-ին տեղի ունեցած Թայսոնի 2-րդ մենամարտից հետո նա անպայման իր եկամուտներով առաջ է անցել Մայքլ Ջորդանից: Ուշագրավ է, որ վերջին 4 տարի գրավելով «Ֆորբսի» ցանկի առաջին տեղը, այդ տարիների ընթացքում շահել է 170 մլն դոլար, որը նրան իրավունք կտա մտնել նույն ամսագրի կողմից հրապարակված աշխարհի 400 ամենահարուստների ցանկը:

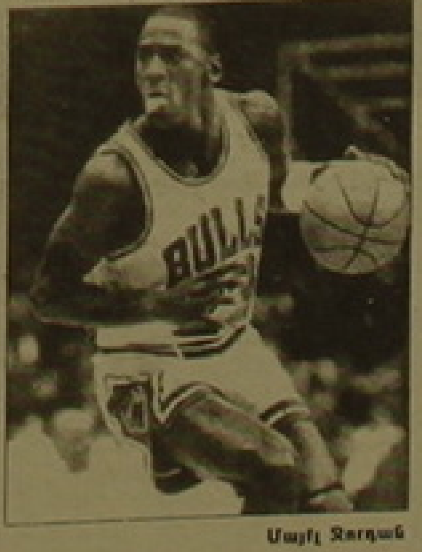

Մայքլ Ջորդան

Այսպիսով, Ջորդանն աշխարհում առաջին մարզիկն է, որ կընդգրկվի «Ֆորբսի» 400 մեծահարուստների շարքը: Մեծ եկամուտներ ունեցող մարզիկների ցանկի 3-րդ տեղում է բեյսբոլի չեմպիոն Դեյոն Սանդերսը, որը շահել է 22,5 մլն դոլար: Անդրե Ագասին 16 մլն դոլարով 7-րդ տեղում է: Կանանցից ամենամեծ եկամուտներ ունեցել է Շտեֆի Գրաֆը, որը 7,5 միլիոնով այդ ցանկում գրավում է 30-րդ տեղը: Ուշագրավ է, որ տեւական ընդմիջումից հետո մրցասպարեզ վերադարձած եւ ծանր քաշի բռնցքամարտի աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը կրկին իրեն վերադարձրած Ջորջ Ֆորմենը 18 մլն դոլարով ընդամենը 6-րդ տեղում է:

Սա «Ֆորբս» ամսագրի ոչ լրիվ ցանկը

1. Մայքլ Ջորդան (ԱՄՆ, բասկետբոլ), 43,9 մլն դոլար
2. Մայք Թայսոն (ԱՄՆ, բռնցքամարտ), 40 մլն դոլար
3. Դեյոն Սանդերս (ԱՄՆ, բեյսբոլ), 22,5 մլն դոլար
4. Ռիդդիկ Բոու (ԱՄՆ, բռնցքամարտ), 22,2 դոլար
5. Շաքիլ Օ'Նիլ (ԱՄՆ, բասկետբոլ), 22 մլն դոլար
6. Ջորջ Ֆորմեն (ԱՄՆ, բռնցքամարտ), 18 մլն դոլար
7. Անդրե Ագասի (ԱՄՆ, թենիս), 15 մլն դոլար
9. Միխայել Շումախեր (Գերմանիա, «Ֆորմուլա-1»), 15 մլն դոլար
22. Յան Ալեզի (Ֆրանսիա, «Ֆորմուլա-1»), 8 մլն դոլար
26. Բորիս Բեկեր (Գերմանիա, թենիս), 7,8 մլն դոլար
30. Շտեֆի Գրաֆ (Գերմանիա, թենիս), 7,5 մլն դոլար

ԵՎՐՈՊԱ-96

Գեղասահորդների առաջին կոմերցիոն մրցաշարը

Հունվարի 22-ին Բուլղարիայի մայրաքաղաքում մեկնարկելու է գեղասահքի Եվրոպայի հերթական առաջնությունը, որին, ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք նախորդ համարում, մասնակցելու են երեւանցի մենասահորդներ Առանձային Գրիգորյանն ու Էլեն Համբարձումյանը եւ Հայաստանի դրոշի տակ հանդես եկող Տիգրան Առաքելյան-Ճաղոյանի Կոհա Կոհնումա զույգը: Սոֆիայի եվրոպական ստուգատեսը պատմության մեջ կմտնի որպես ոչ պրոֆեսիոնալ գեղասահորդների առաջին կոմերցիոն մրցաշարը, որի մրցանակային ընդհանուր հիմնադրամը կազմում է 470 հազար դոլար: Բուլղարիան առաջին անգամ գեղասահքի Եվրոպայի առաջնության մրցումները կազմակերպել է 1991 թ.: Եվրոպայի առաջնությանը կմասնակցեն շուրջ 170 գեղասահորդներ, որոնք կներկայացնեն 30 երկրներ:

Բացի մեդալներից, մրցանակակիրները կպարգեւատրվեն առաջին տեղի համար 20, երկրորդի 15, երրորդի 10 հազարական դոլարով:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Եվրոպական երկրների ազգային առաջնություններում

Իտալիա

Բոլորի ուշադրությունը գրավող այս երկրի առաջնությունում առաջատարն է «Միլանը», որն իր կազմով, հավանաբար, աշխարհում ամենաուժեղ ակումբն է եւ, իհարկե, ամենահարուստը: Իտալիայի նախկին վարչապետ, միլիարդատեր Սիլվիո Բեռլուսկոնիի թիմն ամենայն լրջությամբ է տրամադրված եւ չնայած անհաջող մրցակցությանը, հավանաբար, հերթական անգամ նվաճի Իտալիայի չեմպիոնի կոչումը: Հիշեցնենք, որ «Միլանի» կազմում են հանդես գալիս համաշխարհային ֆուտբոլի այնպիսի գերաստղեր, ինչպիսիք են 1995 թ. աշխարհի, Եվրոպայի եւ Աֆրիկայի լավագույն ֆուտբոլիստ ճանաչված լիբերիացի Ջորջ Վեան, ինչպես նաեւ Ռոբերտո Բաջջոն, Պաոլո Մալդինին, Ֆրանկո Բարեզին եւ ուրիշներ: «Միլանը» առաջին շրջանի ավարտից մեկ տուր առաջ երեք միավորով առաջ է անցել երկրորդ տեղում ընթացող «Ֆիորենտինայից»: Հերթական 16-րդ տուրում «Միլանը» 3–0 խոշոր հաշվով, սեփական հարկի տակ, հաղթեց Իտալիայի հանրահայտ թիմերից մեկին՝ «Սամպդորիային»: Ֆուտբոլասերներին, անկասկած, կհետաքրքրի «Միլանի» կազմն այդ խաղում.

Ռոսսի - Պանուչի, Կոստակուրտա, Բարեզի, Մալդինի - Ալբերտինի, Դեսայի, Լենտինի (Դոնադոնի, 46) - Սավիչեւիչ (Էրանիո, 79), Վեա, Ռոբերտո Բաջջո (Սիմոնե, 72):

Հաշիվը 10-րդ րոպեին բացեց Պանուչին. 38-րդ րոպեին այն կրկնապատկեց Սավիչեւիչը, իսկ 56-րդ րոպեին հաղթական վերջակետ դրեց Ռոբերտո Բաջջոն: Խաղը հսկայական հետաքրքրություն էր առաջացրել եւ նրա ընթացքին հետեւում էին 55 հազար հանդիսականներ:

Պահ «Միլան»-«Սամպդորիա» խաղից

16-րդ տուր

«Ատալանտա»-«Յուվենտուս»	0-1
«Բարի»-«Ինտեր»	4-1
«Նապոլի»-«Լացիո»	1-0
«Տորինո»-«Պարմա»	2-2
«Վիչենցա»-«Կրեմոնեզե»	1-0
«Պյաչենցա»-«Ուդինեզե»	0-2
«Միլան»-«Սամպդորիա»	3-0
«Ռոմա»-«Ֆիորենտինա»	2-2
«Կալյարի»-«Պադովա»	0-1

Մրցաշարային աղյուսակը 16 տուրից հետո

	Խ	Մ
1. Միլան	16	33
2. Ֆիորենտինա	16	30
3. Պարմա	16	28
4. Յուվենտուս	16	27
5. Լացիո	16	25
6. Ռոմա	16	25
7. Նապոլի	17	23
8. Վիչենցա	18	23
9. Ուդինեզե	16	22
10. Ատալանտա	16	22
11. Ինտեր	16	21
12. Սամպդորիա	16	21
13. Կալյարի	16	20
14. Տորինո	16	16
15. Պյաչենցա	16	16
16. Բարի	16	15
17. Պադովա	16	12
18. Կրեմոնեզե	16	10

Պորտուգալիա

Այստեղ այս երկրի առաջնությունը բնականաբար մեր ֆուտբոլասերների ուշադրության կենտրոնում է լինելու, քանի որ, ինչպես գիտենք, Պորտուգալիայի հավաքականը Հայաստանի գլխավոր թիմի հետ ընդգրկված է եվրոպական միեւնույն (9-րդ) ընտրական խմբում: Այս երկրի առաջնություններում, ինչպես օրենք, տոն են տալիս ամենահարուստ եւ ամենահեղինակավոր թիմերը՝ «Պորտոն», «Բենֆիկան», «Սպորտինգը»: Ընթացիկ առաջնությունում, հերթը «Պորտոյինն» է, որը 17 տուրից հետո արդեն 6 միավորով առաջ է անցել երկրորդ տեղում ընթացող «Սպորտինգից»: Իսկ «Բենֆիկան» առաջատարին զիջում է 11 միավորով: Դա նշանակում է, որ գործնականում ամեն ինչ պարզ է:

17-րդ տուր

«Լեյրիա»-«Ֆելգեյրաս»	0-0
«Մարիտիմու»-«Բենֆիկա»	2-2
«Սալգեյրոս»-«Ֆարենսե»	1-0
«Տիրսենսե»-«Կամպոմայորենսե»	2-0
«Գիմարաես»-«Բրագա»	1-1
«Ամադորա»-«Բոավիշտա»	0-0
«Բելենենսեշ»-«Պորտո»	1-1
«Սպորտինգ»-«Լեսա»	2-0
«Ժիլ Վիսենտե»-«Չավես»	2-0

Մրցաշարային աղյուսակը 17 տուրից հետո

	Խ	Մ
1. Պորտո	17	45
2. Սպորտինգ	17	39
3. Բոավիշտա	17	34
4. Բենֆիկա	17	34
5. Մարիտիմու	17	27
6. Բելենենսեշ	17	26
7. Սալգեյրոս	17	23
8. Բրագա	17	23
9. Ֆելգեյրաս	17	22
10. Գիմարաես	17	22
11. Ամադորա	17	19
12. Լեյրիա	17	18
13. Ֆարենսե	17	17
14. Ժիլ Վիսենտե	17	17
15. Լեսա	17	15
16. Տիրսենսե	17	[illegible]
17. Չավես	17	[illegible]
18. Կամպոմայորենսե	17	[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ՈՒԶՈ՞ՒՄ ԵՔ

ստանալ «Ազգ» ամեն առավոտ

Ձեր բնակարանում, հիմնարկում կամ օֆիսում

ԱՐՄԵՆՄԵՑ-ը պատրաստ է ծառայել Ձեզ

ԱՐՄԵՆՄԵՑ-ն անցկացնում է «Ազգ»-ի 1996 թ. առաջին կիսամյակի ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

6 ամսվա բաժանորդագրության արժեքը՝ 10.200 դրամ: Ընկերության ծառայողները ամեն առավոտ մինչեւ ժամը 9-ը Ձեզ կհասցնեն «Ազգ» օրաթերթի թարմ համարը մայրաքաղաք Երեւանի ցանկացած հասցեով: Դրանով իսկ դուք կխնայեք ժամանակ եւ դրամ, կխուսափեք վերավաճառողների չարաշահումներից:

ԱՐՄԵՆՄԵՑ-ի հասցեն է՝
Երեբունի հյուրանոց, 2-րդ մասնաշենք, 314 սենյակ:
Հեռ. 58-24-99

ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

USA FD

Երեւան, 375019 Այգեձորի 15

■ Ժողովրդավարության եւ զարգացման հիմնադրամին անհրաժեշտ են փորձառու դիտորդներ՝ Դպրոցներին Ձմեռային Աջակցություն ծրագրում աշխատելու համար: Աշխատանքը ժամանակավոր է եւ տեւելու է մեկ ամիս:

■ Դիմորդները պետք է կարողանան հավաքել տվյալներ՝ գործ ունենալ թվերի հետ, լինեն ճշտապահ եւ կազմակերպված, ունենան բարձրագույն կրթություն, վարժ տիրապետեն ռուսերեն եւ հայերեն լեզուներին եւ պատրաստ լինեն աշխատանքի անցնելու այս տարվա փետրվարի 1-ից:

■ Թափուր աշխատատեղերից մի քանիսը դիմողից պահանջում են ունենալ սարքին վիճակում գտնվող անձնական օգտագործման ավտոմեքենա: Ցանկալի է, որ դիմորդները ունենան մարդասիրական օգնության ծրագրերում աշխատելու փորձ, անգլերենի իմացություն եւ ծանոթ լինեն ջերմամեկուսիչ նյութերի օգտագործման եղանակներին:

■ Ներկայացվում է միայն գրավոր դիմում, եթե հնարավոր է անգլերեն լեզվով՝ նշելով կրթությունը, աշխատանքային փորձը եւ երեք երաշխավորող անձերի տվյալները: Դիմել մինչեւ սույն թվի հունվարի 19-ը: Հեռախոսային դիմումներ չեն ընդունվում:

Լույս է տեսել

ՍՓՅՈՒՌՔ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

կողմից հրատարակվող ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳՐՔԻ 1995 թ. № 3 թողարկումը

Ցանկացողներին տեղեկագիրը կուղարկվի իրենց նշված հասցեով:

Զանգահարել՝ 58 13 51, 58 91 67.

A STYLE

Ազգ FM 105.5

Մենք զգում ենք Ձեր զարկերակը ...

ԱՅԱՔՍ

ՖԻՐՄԱՆ ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է

ՏՈՒՐԻՍՏԱԿԱՆ ՈՒՂԵՎՈՐՈՒԹՅԱՆ

ՀՈՒՆՎԱՐԻ 29-ին — ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

ԱՄԵՆ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — ՀԱԼԵՊ

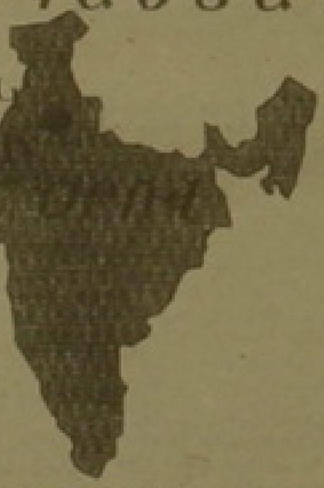

ԷԿԶՈՏԻԿ

ՆՈՐ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆԵՐ

ՇԱՀԱՎԵՏ ԱՌԵՎՏՈՒՐ

ԲԱՐՁՐԱԿԱՐԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ

ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ փ. 43/ա, հեռ. 531-573, 560-334

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ԵՐԿԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ» ՍՊԸ

1996 թ. հունվարի 5-ից համարել լուծարված:

SARDARAPAT Co. LTD

«ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ» ՍՊԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է

[illegible] ՉՎԵՐԹՈՎ

ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ-ԵՐԵՎԱՆ

14 ՕՐ ԱՌԱՆՑ ՀՅՈՒՐԱՆՈՑԻ

7 ՕՐՎԱ ԳՐԱՎԻՉ ՃԱՄՓՈՐԴՈՒԹՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ-ԵՐԵՎԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ-ԹԵՀՐԱՆ-ԵՐԵՎԱՆ

3 աստղանի հյուրանոց, էքսկուրսիաներ Լիբանանի եւ Իրանի տեսարժան վայրեր, սնունդ. օրական 2 անգամ

Հասցեն. «Երեբունի» հյուրանոց, 2-րդ մասնաշենք, 327 սենյակ:
Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել 56 05 82 հեռախոսահամարով

A STYLE

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ

1996 թվականի հունվարի 2-ից սկսյալ

Չվարքներ

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժաման.
----5--	ՏՈՒ-134	12.00	13.00	R3 343	ԱԹԵՆՔ	R3 344	13.55	19.05
-2---6-	ՏՈՒ-154	06.15	08.00	R3 151	ԱՄՍՏԵՐԴԱՄ	R3 152	16.45	00.15*
1------	ՏՈՒ-134	18.00	21.05	R3 917	ԱՇԳԱԲԱԴ	R3 918	22.10	23.30
-2-----	ՏՈՒ-134	11.55	12.00	R3 345	ԲԵՅՐՈՒԹ	R3 346	14.00	17.55
--3----	ՏՈՒ-134	13.40	13.45	R3 811	ԴՈՆԵՑԿ	R3 812	15.15	19.10
-2--5--	ՏՈՒ-154	11.00	14.10	R3 311	ԴՈՒԲԱՅ	R3 312	21.00	00.10
-2-----	ՏՈՒ-154	15.10	19.30	R3 995	ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ	R3 996	21.30	00.05*
------7	ՏՈՒ-134	09.00	10.15	R3 301	ԹԵՀՐԱՆ	R3 302	11.45	14.10
-----6-	ՏՈՒ-134	19.50	20.15	R3 815	ԽԱՐԿՈՎ	R3 816	22.15	02.25*
------7	ՏՈՒ-154	13.10	14.15	R3 925	ՄԻՆՍԿ	R3 926	16.15	21.05
-2-4--7	ՏՈՒ-134	14.55	15.05	R3 945	ՄԻՆ ՎՈԴԻ	R3 946	17.05	19.15
1234567	ՏՈՒ-154	09.20	11.10	R3 910	ՄՈՍԿՎԱ	R3 909	12.40	16.25
-2--567	ՏՈՒ-154	14.20	16.05	R3 894	ՄՈՍԿՎԱ	R3 893	17.35	21.00
--3--6-	ՏՈՒ-154	11.10	19.45	R3 991	ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ	R3 992	22.45	03.55*
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	11.50	12.35	R3 927	ՌՈՍՏՈՎ	R3 928	15.00	17.45
1------	ՏՈՒ-134	08.20	09.00	R3 825	ՕԴԵՍԱ	R3 826	10.20	14.40
-----6-	ՏՈՒ-134	13.40	14.40	R3 835	ՍԻՄՖԵՐՈՊՈԼ	R3 836	16.15	19.10
1234567	ՏՈՒ-134	08.30	08.45	R3 967	ՍՈՉԻ / ԱԴԼԵՐ	R3 968	10.45	13.00
1------	ՏՈՒ-154	06.50	08.00	R3 405	ՍՈՖԻԱ	R3 406	14.00	18.50
------7	ՏՈՒ-134	15.00	15.55	R3 959	ՎՈԼԳՈԳՐԱԴ	R3 960	17.30	20.20
---4---	ԻԼ-86	08.45	10.30	R3 101	ՓԱՐԻԶ	R3 102	20.10	03.40*

* ժամանումը/մեկնումը հաջորդ օրը:

Ինքնաթիռի թռիչքը եւ վայրէջքը նշված են ըստ մեկնման եւ ժամանման երկրի ժամանակի:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք Մաշտոցի պող. 39/12, (Թամանյանի արձանի մոտ) Հեռ. 53-05-11

«Պարբերականներ» հրատարակչության տպարան. Երեւան 23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 2027. Տպաքանակը 3000. Ստորագրված է տպագրության 15. 01. 1996. Գինը 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@